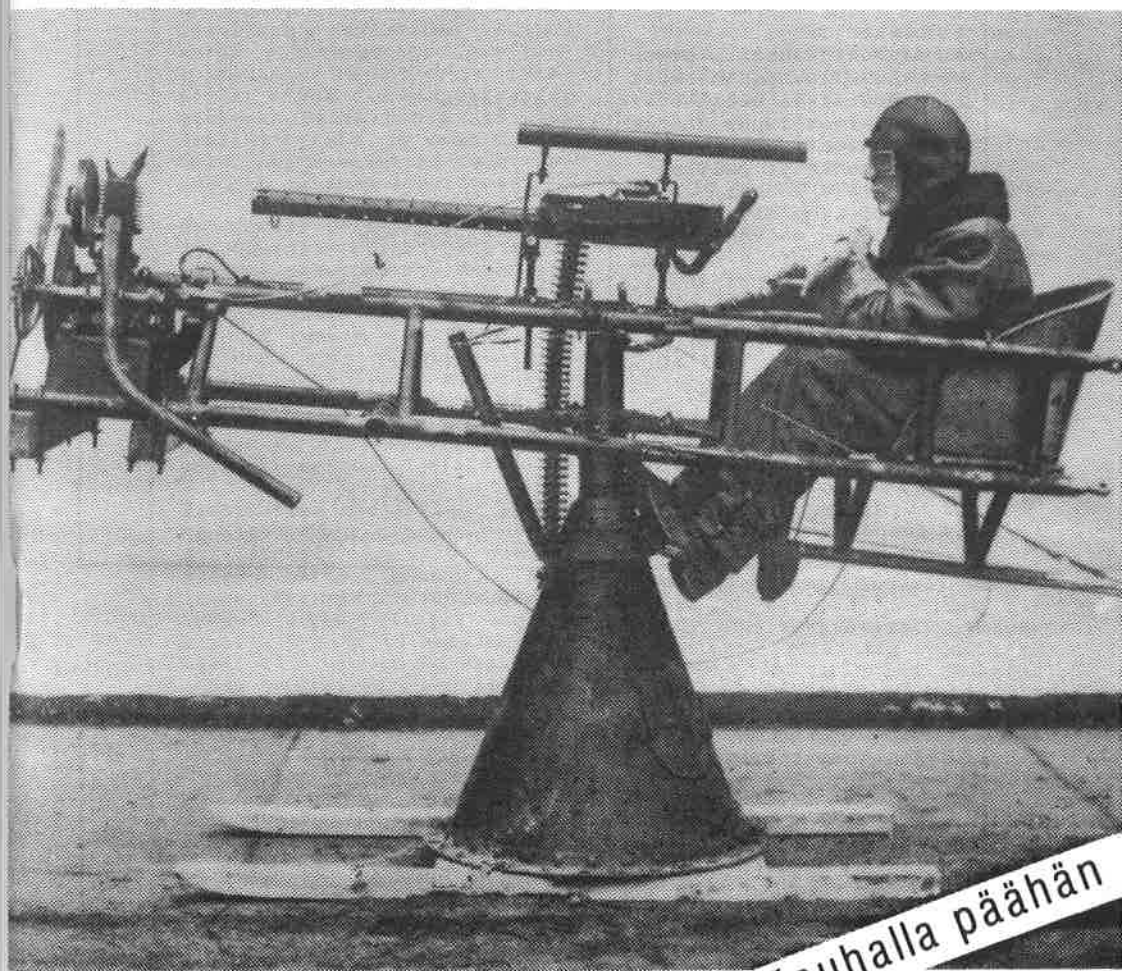

SIVARI

3 - 4 / 86

Kauhalla päähän

SISÄLTÖ

- 1 pääkirjoitus
- 2 sivarit kansanopistoon
- 11 kaasua lex pihlajamäki
- 13 suomalaisia etelä-afrikan armeijassa
- 21 asevelvollisuus nuoremmille
- 22 tapahtuu
- 24 kutsunnat ja poliisi
- 26 miehille kauha!
- 28 poliitikon sivareista
- 29 euroopan neuvosto ja aseistakieltäytyminen
- 32 minä, suomi ja maailma
- 34 korvaavat kertausharjoitukset
- 35 ihmiset, jotka eivät halua
- 36 asevelvollisuus vituttaa
- 37 sai näkönsä takaisin
- 38 tunnustatko?
- 39 miksi pelastusala?
- 46 aseostot - talouspolitiikkaa?
- 49 lisää rahaa taikka suljemme kasarmeja
- 50 maanpuolustustietoa luulojen uhreille
- 52 pommin nimeen
- 53 nurminen jatkaa keskustelua
- 54 svensk resume

Lehden toimitukseen osallistuivat Thomas Hackman, Pentti Eloranta ja Tom Lindahl (vast.).

Sivari-lehteä julkaisee Suomen Siviilipalvelusmiesliitto kuudesti vuodessa. Toimituksen ja liiton puhelinnumero: 90 - 140 427.

SAAVUTUKSIA

Liittoon on aina toisinaan saapunut kirjeitä, joissa valitellaan sivareiden huonoa kuvaa julkisuudessa. Mielenosoitukset, lakkoilu ja takapuolet eivät ole kirjoittajien mielestä paras puoli aseistakieltäytyjistä. He ovat vaatineet positiivisempia toimintamuotoja asiamme ajamisessa.

Kun Jeesun roikkuin(?) ristillä, häntäkin olisi voitu syyttää epäesteettisestä asennosta taikka lihansa turhasta paljastamisesta julkisuudessa. Hänellä tuskin oli sinne jouduttuaan enää mitään valinnan mahdollisuutta oman ulkonäkönsä suhteen. Samoin on käynyt sivareillekin : sonnassa kun seisot ei ole helppoa näyttää positiiviselta.

Sivariasiaa käsitellään julkisuudessa joka tapauksessa negatiivisesti tekivät sivarit sitten mitä tahansa. Tätä asiaa eteenpäin ajaessa ei tulekaan olla liiaksi herkkä kritiikille sillä aseistakieltäytyjiä on aina käsitelty tässä maassa kovakouraisesti. Ensimmäisiä kieltäytyjiä mui-lutettiin, jopa ammuttiin, 60-luvulla sadankomitealaisia syljettiin ja vain pienestä oli usein kinni ettei muu yleisö käynyt heidän mippuunsa.

Kysymys aseistakieltäytymisestä ja aseellisesta maanpuolustuksesta ovat niin ideologisesti latautuneita ja herkkiä, että tunteen kiehahtavat helposti puolin ja toisin.

Sivareiden lakko viime keväänä Helsinki-Vantaa lentoasemalla on jo tuottanut tulosta. Työ-aika lyheni elokuun alussa kahdeksalla tunnilla viikossa ja Oulun lentokentälle lopetetaan sivareiden sijoittaminen kokonaan ensi vuoden alussa. Elokuun lopussa viimeiksi pidetyllä palosivarikurssilla kieltäytyi kaksi sivaria osallistumasta sotilaslentokoneiden pelastusta käsittelevään oppituntiin. Pientä tämä on mutta kuitenkin alkua kaikkien pelastusalalla olevien palvelupaikkojen boikotoimiselle ja lopettamiselle.

Lakkoa haukuttiin kapinaksi - negatiiviseksi teoksi. Ilman sitä ei kuitenkaan olisi mitään vaatimuksia saatu ajettuksi läpi. Toisinaan joudutaan tuomaan kanta julki kenties kielteisilläkin tavoilla mutta aseistakieltäytyjien tulee kuitenkin samalla muistaa positiivinen pyrkimyksensä kaiken toiminnan takana.

SIVARIT KANSANOPISTOON

Sadankomitealaiset esittivät jo kuusikymmentäluvulla, että siviilipalvelusta kehitettäisiin liittämällä palvelukseen osa, jossa annettaisiin koulutusta. Siviilipalvelusmiesliitto on koko olemassaolonsa ajan vaatinut vastaavasti koulutusta sivareille. Koulutusjakson tulisi kuitenkin liittyä sivarin yleiseen kehittämiseen kohti rauhanpalvelua niin, että koulutuksesta olisi hyötyä toisaalta palveluksen suorittamisessa ja toisaalta sen tulisi antaa tiedollisia valmiuksia sodan ja rauhan kysymysten käsittelyyn.

Koulutus alkoi ensi kerran valtionhallinnossa hahmottua 1979 ja 1980 siviilipalvelusta pohtineissa Liinamaan ja Länigin työryhmien ehdotuksissa. Kummassakin mustiossa ehdotettiin palvelukselle annettavaksi entistä selvemmät tavoitteet.

Sotilaiden työryhmä

Sotilaat olivat koko vuoden 1969 ja 1979 välisen ajan joutuneet antamaan periksi aseistakieltäytyjille. Siviilipalvelus oli kehittynyt itsenäiseksi palvelukseksi, joka oli erossa armeijasta sekä hallinnollisesti että pitkälle myös

sisällöltään. Siviilipalveluksesta oli muodostunut varteenotettava haaste asepalvelukselle. Kaiken lisäksi älymyötä ja koulutettua väkeä virtasi yhä kiihtyvällä vauhdilla pois sotilaiden vaikutuspiiristä. Tilanne oli kaiken kaikkiaan huolestuttava sotilaiden mielestä.

Vuonna 1980 valmistui puolustusministeriön asettaman ja kahta jäsentä lukuunottamatta (Liinamaa ja oikeusministeriön juristi) sotilaista koostuneen Liinamaan työryhmän selvitys, joka ehdotuksineen oli suuri uhka itsenäiselle siviilipalvelukselle. Työryhmä johti siviilipalveluksen varsin yksioikoisesti maanpuolustuksen tavoitteista. Sen mielestä siviilipalvelusta tulisi kehittää mm. niin, että "maanpuolustukselliset tavoitteet toteutuisivat ja yhdenvertaisuuden periaate asevelvollisuuttaan suorittavien piirissä myös käytännössä toteutuisi mahdollisimman hyvin".

Liinamaan komitea valjasti ehdottamansa koulutusjakson asettamiensa päämäärien toteuttamiselle. "Sen olisi annettava siviilipalvelusmiehelle sellaisia valmiuksia, että he kykenisivät täyttämään

— pitkän kädenväännön
jälkeen löytyi koulu-
tukselle tavoitteet

heille miespuolisina kansalaisina kuuluvan maanpuolustusvelvollisuuden". Koulutusaloiksi työryhmä pyrki "valitsemaan yhteiskunnan kannalta merkityksellisiä luonteeltaan humanitaarisia aseelinten tai muiden voiman käyttöön kuulumattomia aloja, kuten ensiapu, väestönsuojelu,..."

Peruskoulutusjakson sisällöksi työryhmä suunnitteli kansalaiskoulutusta, jolla se tarjoi turvallisuuksipolitiikkaa, ympäristönsuojelua ja tapakasvatusta. Valmista koulutusmateriaalia työryhmä tiesi armeijalta löytyvän ja niinpä se ehdottikin, että "kansalaiskoulutus annettaisiin pääosin samansisältöisenä kuin varusmiehille annettava ei-sotilaallinen koulutus. Ihmeteltävän tyytyväisiä sotilaat ovat koulutukseensa, koska ovat sitä valmiit työntämään jopa armeijan ulkopuolelle. Luultavasti kuka tahansa pedagogiaa tunteva arvioisi armeijan koulutuksen kaikkein vanhanaikaisimmaksi ja tehottomimmaksi. Mutta siitä huolimatta!

Sotilaiden koulutus

Poikkeuksellisenä uutena ajatuksena työryhmä olisi tehnyt palvelusta opetuksen ja harjoittelun vuorottelua. Ensimmäinen jakso olisi ollut kolme kuukautta kestävä perusjakso ympäristönsuojelua, poikkeusolojen rakennustoimintaa, sosiaalitoimintaa sekä liikunta-

kasvatusta. Tämän jälkeen olisi seurannut kahden kuukauden harjoittelu. Erikoiskoulutusjakso olisi seurannut taas kolmen kuukauden pituisena. Tällä kertaa olisi annettu ensiapu- ja väestönsuojelukoulutusta. Siviilipalvelus olisi lopuksi kruunattu neljän kuukauden työskentelyllä palokunnissa ja hoitolaitoksissa. Lentoliikenteen turvaamiseksi oltaisiin luotu erityinen linja, joka olisi eriytynyt ensimmäisen harjoittelujakson puolivälistä niin, että lentotasein palokuntiin koulutettaville olisi annettu erillinen tiivistetty väestönsuojelukurssi väestönsuojelukoululla. Tämän jälkeen olisi seurannut heti putkessa kolme kuukautta lentotasein erikoiskoulutusta ja lopuksi taas neljä kuukautta harjoittelua lentokenttien palokunnissa.

"Työryhmän mielestä edellä hahmoteltu koulutusmalli antaisi siviilipalvelusmiehille sellaisia valmiuksia, että heitä voitaisiin... käyttää samoihin tehtäviin, joita varusmiehet suorittavat virkaapuna, kuten öljykatastrofi-jälkien korjaamiseen, metsäpallon sammuttamiseen ja suuronnettomuuksien aputehtävien hoitamiseen. Aikaa myöten näin koulutetuista henkilöistä koostuisi valtakunnan kattava valmiushenkilöstö, jonka käyttö muihin valtakunnallisiin organisaatioihin liitettynä tukisi kokonaisuuden puolustusta". Voisiko sitä enää selvemmin

sanoa!

Långin työryhmä

Työryhmän roimuttamistyötä nousi vastustamaan suuri kansalaisjärjestöjen ja poliittisten päätöksentekijöiden joukko. Osana siviilipalveluksen puolustusoperaatiota työvoimaministeriö asetti Långin (vankilalaitoksen ylijohdaja nykyään) työryhmän, jonka ehdotukset olivat päinvastaisia kuin sotilaiden ajatukset. Se katsoi, ettei perustuslain säätäjä velvollisuus "osallisena isänmaan puolustamisessa tai sitä avustaa" saa ylittää perustuslain säätämiä oikeuksia uskonnon ja omantunnon vapautteen. Kompromissina on luotu järjestelmä, jossa osa miehistä palvelee aseellisena ja osa siviilinä.

Tämä lähtökohtana työryhmä ehdotti palveluksen kehittämistä liittämällä siihen koulutusjakso, koska "työryhmän käsityksen mukaan jossakin määrin

helpottaa siviilipalvelusmiesten sijoittumista palveluspaikkoihinsa ja heidän menestyksellistä työskentelyään palveluspaikoissaan. Tällaisesta koulutuksesta voisi olla hyötyä myös siviilipalvelusjakson jälkeen". Työryhmä toteaa, ettei koulutusjaksolla voida "oleennaisesti lisätä" sivareiden ammattitaitoa siten se asetti tavoitteeksi lähinnä yleisen kansalaiskasvatuksen.

Långin työryhmän koulutus olisi sisältänyt yleistä yhteiskuntatietoutta, turvallisuuspolitiikan perusteita (myös konfliktin rauhanomaista ratkaisua), liikuntaa, ihmisen suhdetietoa, perustietoja ihmisoikeuksista humanitaarisesta avustustyöstä, ensiavusta ja suojelutoimenpiteistä. Yleiskoulutus kaavailtiin neliviikkoiseksi, jota olisi seurannut erikoiskoulutus varsinaisiin työtehtäviin.

Palveluspaikan perusteella

työryhmä olisi jakanut sivarit neljään linjaan: pelastustöihin; huolto-, hoito- ja opetusalan linja; hallinnollinen ja toimistotyön linja sekä tekniikan ja materiaalihuollon linja. Näille linjoille työryhmä ei enää määritellyt koulutussisältöjä.

Uuden koulutusohjelman valmistelu

Kun pari vuotta sitten asetettiin ministerityöryhmä valmistelemaan sivarilain muuttamista olivat kaikki myötämieheisiä koulutusjaksoajatukselle; sotilaat eivät ottaneet periaatteellista kantaa koulutukseen sinänsä ja Sivariliitto oli suorastaan toiveikas sen suhteen. Nyt jälkikäteen ajateltuna, innostus oli kenties ostittain turhaakin. Toteutunut koulutusjakso ei pysty monesakaan suhteessa lunastamaan sille asetteuja tavoitteita.

Lain säätäminen on aina poliittista kaupantekoa, jossa asian eri osille asetetaan kullekin oma "hintansa". Näin kävi myös valitettavasti sivarilain kohdalla, vaikka perusoikeuksista ei pitäisi käydä lainkaan kauppaa. Niiden kun tulisi olla aina suojattuja jo perustuslainkin mukaan. Voidaan asettaa kyseenalaiseksi se, että saivatko sivarit tässä "kaupassa" mitään, sillä tutkintamenettelyn poistaminen tuskin oli mikään saavutus. Se oli koko olemassaolo aikansa täydellinen oikeuden parodia. Tutkijalautakunnan tehtävänä oli lajitella, ilman sille asetettuja, kriteereitä ihmisiä ajatuksiensa mukaan "todellisiin" kieltäytyjiin, "pikku" kieltäytyjiin (aseettomat) ja "valehtelijoihin" (hylätyt).

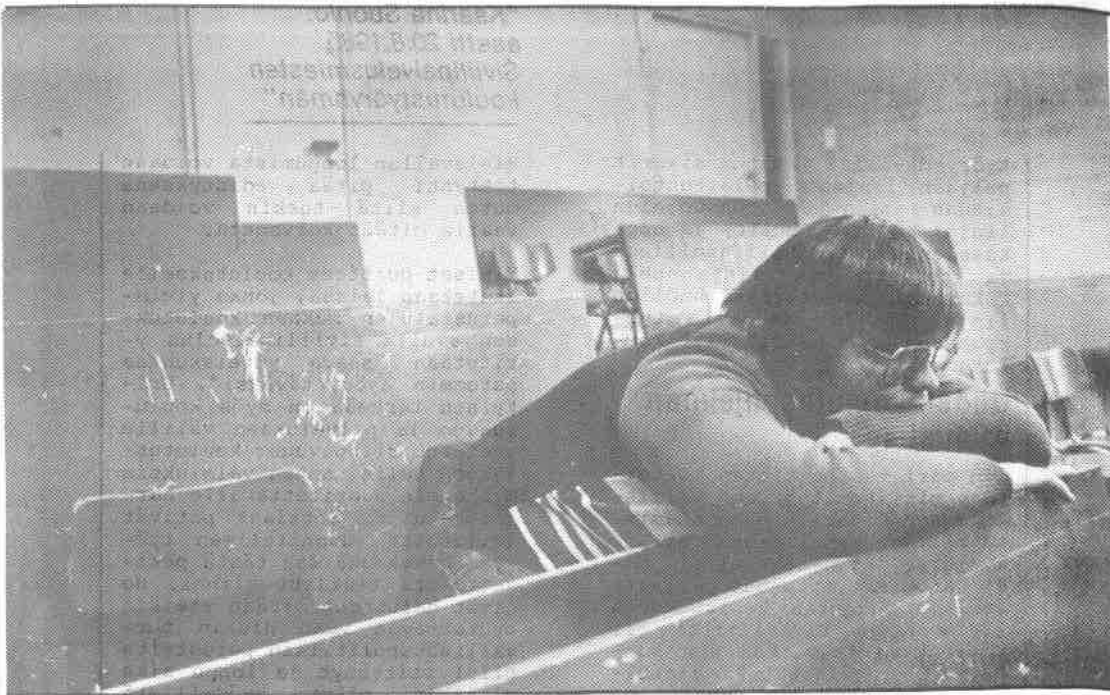
"Kaarina Suonio asetti 20.8.1985 Siviilipalvelusmiesten koulutustyöryhmän"

Mielivallan loppumista voidaan tietysti pitää edistyksenä mutta siitä tuskin voidaan vaatia mitään korvausta.

Yleiset puitteet koulutukselle asetetaan laissa, jonka yleisperustelujen mukaan koulutuksen avulla siviilipalvelus yritetään "saada yhteiskuntaa paremmin hyödyttäväksi". Eri tyisen tärkeää on myös koulutuksen ja palveluksen välille asetettu riippuvuus: koulutusjakson tulisi antaa valmiuksia myöhemmin suoritettavalle harjoittelulle. Sotilaat pitivät koulutusta suunnitelleen työryhmän kokouksissa tästä periaatteesta tiukasti kiinni. He eivät halunneet mitään yleistä opettavan vaan hiukan turvallisuuspolitiikan perusteita olisi riittänyt ja loppu aika olisikin ollut hyödyllistä liikuntaa ja käytännön harjoittelua. Älylliset harrastukset eivät saaneet sotilaiden kannatusta ja turvallisuuspolitiikka olisi opetettu jo valmiina olevaa SA-materiaalia hyväksi käyttäen.

Opetusministeri Kaarina Suonio asetti 20.8.1985 siviilipalvelusmiesten koulutustyöryhmän, jonka lähtökohdat oli määritelty laissa. Lakimuutoksessa oli mainittu kansanopistot eräänä mahdollisena koulutuksen antopaikkana. Tältä pohjalta työryhmän tehtäväksi asetettiin perehtyminen koulutuksen soveltumiseen kansanopistoihin, ehdotuksen tekeminen koulutuksen sisällöksi ja sijoittamiseksi eri kansanopistoihin sekä kustannusten laskeminen tehdyistä ehdotuksista.

Työryhmä kuuli sivariliittoa, työvoimaministeriötä (Poutasta) ja puolustusministeriötä (Majuri Mohell, Liinamaan ko-

mitean sihteeri). Työryhmä antoi valmistelunsa loppusuoralla kaikille tulevaisuudessa sivareita sijoittaville ministeriöille mahdollisuuden antaa lausunnon. Ilahduttavaa oli, että Rauhankasvatusinstituutti sai myös virallisesti tunnustetun aseman rauhankasvattajana tulemalla kuulluksi valmistelun aikana.

Koulutusjärjestelmän pääpiirteet

Siviilipalvelusmiesliiton ja rauhankasvatusinstituutin yhdessä vuonna 1984 tekemässä rauhankasvatusohjelmassa ehdotettiin kansanopistoja koulutuspaikoiksi. Tämä koulutusjako oli myös osa Komsin ja kumppaneiden tekemää lakiehdotusta, jota käsiteltiin rinnan hallituksen sivarilakiesityksen kanssa. Opetusministeriö ja hallitus laajemminkin olivat heti alusta lähtien suopeita ajatukselle sijoittaa

koulutus jo pitkään oppilaspuola kärsineisiin kansanopistoihin. Kansanopistot osoittivat itsekin melkoista halukkuutta täyttää tyhjillään olevia luokkia, osalla opistoista oli myös vilpitöntä kiinnostusta saada sivareita kattojensa alle.

Valmistelun alkuvaiheessa pohdittiin mahdollisuutta sijoittaa sivarit valtion ammatillisiin kurssikeskuksiin. Niiden resurssit ovat ilmeisesti näillä näkymin varsin hyvässä käytössä työttömien työllistämässä. Valtio ei ollut myöskään halukas rakentamaan minäkäänlaista erityistä sivariopistoa, kuten Längin työryhmä oli esittänyt. Siitä aiheutuivat kustannukset olisivat olleet huomattavasti korkeammat kuin koulutuksen kansanopistoihin sijoittamisesta johtuvat. Samaten sivariopiston rakentamiseen olisi kulunut ilmeisesti liian pitkä aika.

Kaiken lisäksi laki on väliaikainen ja sen jälkeistä tarvetta ei osata arvioida tässä vaiheessa. Lisäksi sivarien keskittämistä (keskitysleiritämistä) pidettiin epäilyttävänä ajatuksena. Tosin armeija vilautteli lainmuutoksen alkuvaiheissa mahdollisuutta sijoittaa kaikki sivarit Lapin läänin hylättyyn kaivokseen!

Viiden vuoden kokeiluajan jälkeen saattaa tulla eteen keskittäminen, jos aseistakielletytyt osoittavat ponnettomuutensa ja nykyinen militaristinen suuntaus vain voimistuu. Tämä tietysti edellyttää sitä, että kansanopistoissa voidaan osoittaa olevan hieman hankaluuksia sivareiden kanssa ja toisaalta totaali-kieltäytyjiä ja muita kieltäytyjiä ei tule "liikaa". Sotilaat, jotka ovat epäilemättä mieltyneitä ihmisten keräämiseen kasarmeihin, eivät varmastiakaan laittaisi pahakseen, jos tällaiseen sijoitusratkaisuun päädyttäisiin.

Kansanopistot ovat varmasti periaatteessa paras vaihtoehto koulutuspaikaksi, sillä ne ovat valtiosta erillään olevien yksityisten yhdistysten ja säätiöiden omistuksessa olevia oppilaitoksia. Valtion mahdollisuudet puuttua niiden antamaan opetukseen on rajoitettua. Sivarikoulutuksessa tosin on luultavaa, että opistot eivät pysty noudattamaan perinteistä itsenäistä linjaansa vaan ne joutuvat hyvin pitkälle pysymään hyväksytyjen koulutussisältöjen puitteissa.

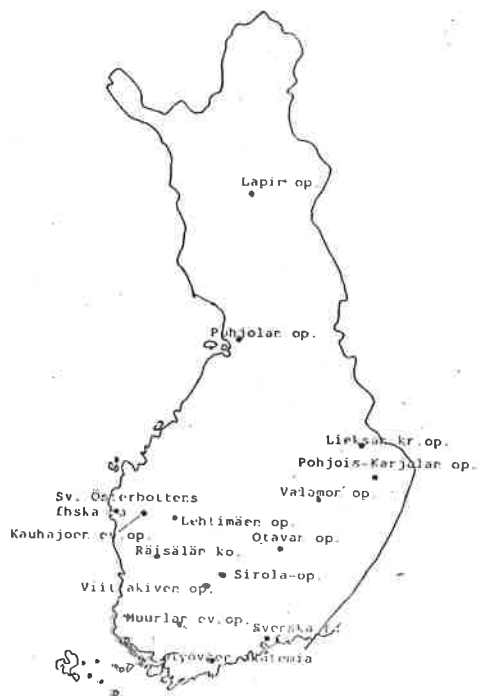
Kelpuutetut

Suomessa on 90 kansanopistoa, jotka voidaan jakaa taustayhteisönsä mukaan kristillisiin (39), grundvigilaisiin tai sitoutumattomiin (36), järjestö (13) ja erityisopistoihin (2).

Näistä opetusministeriön työryhmä ehdotti Kauhajoen evankelista opistoa, Lapin opistoa Sodankylässä, Lehtimäen opistoa, Lieksan kristillistä opistoa, Muurlan evankelista opistoa, Otavan opistoa Mikkelin maalaiskunnassa, Pohjois-Karjalan opistoa Pyhäselässä, Pohjolanopistoa Haukiputaalla, Räisälän opistoa Kokemäellä, Sirola-opistoa Hämeenlinnassa, Työväen akatemiaa Kauniaisissa, Valamon opistoa Heinävedellä, Viittakiven opistoa Hauholla, Svenska folkakademian Porvoossa ja Svenska Österbotens folkakademian Närpiössä.

Siviilipalvelusasiain neuvottelukunta käsittelee sijoitussuunnitelmaa kesäkuussa ja puodotti Sirola-opiston sen "liian selvän poliittisuuden" takia. Mukaan hyväksytty Työväen akatemia edusti "työväenliikkeen yleistä aatteellista taustaa". Tosiasiassa syy puodottamiseen ei ollut suinkaan neuvottelukunnan kanta vaan pääesikunnan edustajan Majuri Mohellin vaatimus. Täytynee muistaa tässä yhteydessä puheet sotilaiden epäpoliittisuudesta. Hyväksyttävien opistojen joukkoon kuitenkin kelpasi esimerkiksi kristilliset opistot (viisi yhteensä) ja Pohjolan opisto, jota pitää yllä SAK. Neuvottelukunta tätä ratkaisua tehdessään unohti periaatteen, että siviilipalvelusmiehet saisivat koulutuksen vakuumustaan vastaavassa oppilaitoksessa. Luultavasti aseistakiellettyjen joukossa on yhden Sirola-opistollisen verran sivareita.

Koulutusohjelma

Lain mukaan palvelusajan alussa annetaan siviilipalvelusmiehille kaksi kuukautta kestävää koulutus, joka jakaantuu yleiskoulutukseen ja erikoiskoulutukseen. Asetuksessa on tarkemmin määrätty, että yleiskoulutuksessa on ainakin siviilipalvelusmiehen oikeuksista ja velvollisuuksista tietoa, kansalaistietouden opetusta ja liikuntakoulutusta. Erikoiskoulutuksessa pyritään lisäämään siviilipalvelusmiehen valmiuksia selviytyä lähinnä pelastushallinnon alalla tai sosiaali- ja terveyshallinnon ensiapualalla taikka muulla vastaavalla toimialalla tehtävästä palveluksesta.

Yleiskoulutusjakso on kaikille sivareille samansisältöinen ja yhteinen. Työryhmän muistiossa todetaan koulutuksen tavoitteen olevan oikeudenmukaisuuden ja tasa-arvon edistäminen omassa työssään sekä kunnioituksen ja ymmärtämisen lisääminen vieraita kulttuureita ja ihmisryhmiä kohtaan ja että siviilipalvelusmies tiedostaa maailmanlaajuiset riippuvuus-suhteet ja oman maansa nopeasti muuttuvan aseman muuttuvassa maailmassa ja oppii tarkastelemaan asioita kokonaisvaltaisesti. Kaikki tämä siis kuukaudessa! Majuri Mohell vastusti lausunnossaan ylläolevaa, koska se poikkeaa oleellisesti maanpuolustuksen tavoitteista (ravihevokulmas-ta käsin tarkasteltuna). Tärkeänä periaattelisena avauksena siviilipalvelusjärjestelmän kehittämiseksi voidaan pitää mahdollisuutta käyttää hyväksi siviilipalvelusmiehiä kansanopistoissa koulutuksen antajina. Nykyään sallitaan palvelun suorittaminen vain valtion, kuntien taikka kuntainliittojen alaisuudessa. Nyt viita-

Sirola-opiston pudottaminen aiheutti yhteiskunnallisen linjan aloituspaikkojen vähentämisen entisestään. Työryhmä esitti koulutuspaikkojen jatkautumista sosiaali- ja terveydenhuollon alan linjalle (200), yhteiskunnallishallinnolliselle linjalle (175) ja kiinteistöhuollon linjalle (150). Sirola-opisto olisi antanut 40 sivarille vuodessa erikoiskoulutuksen. Sotilaiden kritiikki työryhmän suunnitelmia kohtaan liittyi eräiltä osin nimenomaan linjojen suuruuksiin. Sirola-opiston pudotus oli taas yksi asken kohti toisarvoisia tehtäviä.

taan virallisesti ensimmäistä kertaa yksityisoikeudelliseen yhteisöön mahdollisena palveluspaikkana.

Koulutuksen järjestämisen kannalta on tärkeätä, että koulutusohjelma on vain runkosuunnitelma, josta kansanopistot laativat tarkemmat ohjelmat, jotka lääninhallitukset lopulta hyväksyvät. Laki ja asetus eivät mainitse koulutusohjelman käsittelymenettelyä siitä, siitä huolimatta siviilipalvelusasiain neuvottelukunta omi itselleen tehtäväksi antaa lausuntoja koulutusohjelmista. Tällä tavalla sotaministeriö pystyy edelleen vaikuttamaan merkittävästi varapuheenjohtajan kautta opetuksen sisältöön. Neuvottelukunnan muut jäsenet ovat insinöörejä ja muita virkamiehiä, joilta tuskin löytyy rohkeutta asettua puolustusministeriön pyrkimyksiä vastustamaan.

Yhteiskoulutus

Johdanto 20 h -informaatiota, terveystarkastus, oikeuksista ja velvollisuuksista, sisäoppilaitospalvelu Kansalaiskasvatus 80 h -liikunta, ensiapu 1 ja 2, Suomen valtio ja oikeusjärjestys, yhteiskunnan sosiaalinen toiminta (sosiaali- ja terveydenhuolto sekä väestönsuojelu ja pelastuspalvelu), ympäristönsuojelu, esteettinen kulttuurikasvatus, järjestö- ja kansalaistoiminta Kansainvälisyyskasvatus 30 h -pojoinen-etelä -ristiriita, kansainvälisen järjestelmän riippuvuudet, kansainvälinen solidaarisuus Turvallisuus ja maa-

ilman rauha 30 h -suurvaltajärjestelmien maailma, puolueettomuus ja sitoutumattomuus kansainvälisessä järjestelmässä, kansallinen turvallisuus (esim. Suomi), YK, rauhanliikkeet.

Aivan loppumetreille saakka opetusministeriön työryhmällä oli ensiapu 2 -kursseja sijoitettu vasta erikoiskoulutusjakson loppuun yhdeksi monista vaihtoehtoista. Sotilaiden painostuksesta lopullisessa koulutusohjelmassa se kuitenkin siirrettiin heti yleiskoulutusjaksoon, jolloin kansalaiskasvatus katosi aatteelliseksi kääpiöksi ja selvästi-kin kriisiajan valmiuksia korostavaksi. Koko kansalaiskasvatuksen 80 oppitunnista määrättiin käytettäväksi yli puolet pelastustaitojen opeteluun. Rauhankasvatuksen näkökulmasta positiivisimmille sisällöille jää korkeintaan 20 tuntia.

Siviilipalvelusmiesliitto esitti työryhmälle lausunnossaan, ettei ensiapukursseja tulisi lainkaan sijoittaa tähän jo nyt suppeaan koulutusperiodiin, koska pelastusvalmiuksia voitaisiin opettaa esimerkiksi jo koulussa taikka jossakin muussa yhteydessä. Toisekseen tehtävät, joissa siviilipalvelusmiehet tulevat toimimaan eivät edellytä näiden taitojen hallintaa. Liitto ehdotti, että ensiapukursseihin ehdotettu aika olisi käytetty laajennettua kansainvälisyyskasvatukseen ja rauhan kysymysten opiskeluun.

Liiton näkemykset kansainvälisyyskasvatuksen näkökulmasta hyväksyttiinkin työryhmässä niin, että siinä tarkastellaan myös taloudellista ja poliittista riippuvaisuutta. Laajuudeltaan tämä jakso pysyi koko työryhmäkäsittelyn ajan samana.

Turvallisuus ja maailmanrauha -jakso noudattaa pitkälle valtiokeskeistä ajattelua: maailma (suurvallat) - suhde (ulkopoliittinen linja: puoluettomuus ja sitoutumattomuus) - valtio (Suomi) - maailman valtio (YK) - kansalaisyhteiskunta (rauhanliikkeet). Tämä näkökulma ei pura maailmaa ja siinä vallitsevia suhteita tavalla, joka lisäksi yksilön (aseistakieltäytyjän) valmiuksia palvelusaikanaan ja sen jälkeenkin aloitteellisesti turvallisuuden hyväksi omista lähtökohdistaan käsin. Sivariliitto olisi halunnut painottaa opetuksessa yksilön toimintakyvyn lisäämistä rauhan ja turvallisuuden edistämiseksi. Asettamalla ihminen valtavan pyramidin alimmalle tasolle tavalla, jolle se tehdään turvallisuus ja maailman rauha -jaksossa, ei varmasti-kaan edistetä myönteisten asenteiden kehittymistä toiminnalle. Tarjotusta mallista saa helposti kuvan, että maailma on suuri ja paha eikä yksilölle jää siihen juuri mitään sanottavaa. Ainut toimijaksi kohotettu taho on valtio/valtiot, jotka hallitsevat maailmaa.

Erityiskoulutusjakso

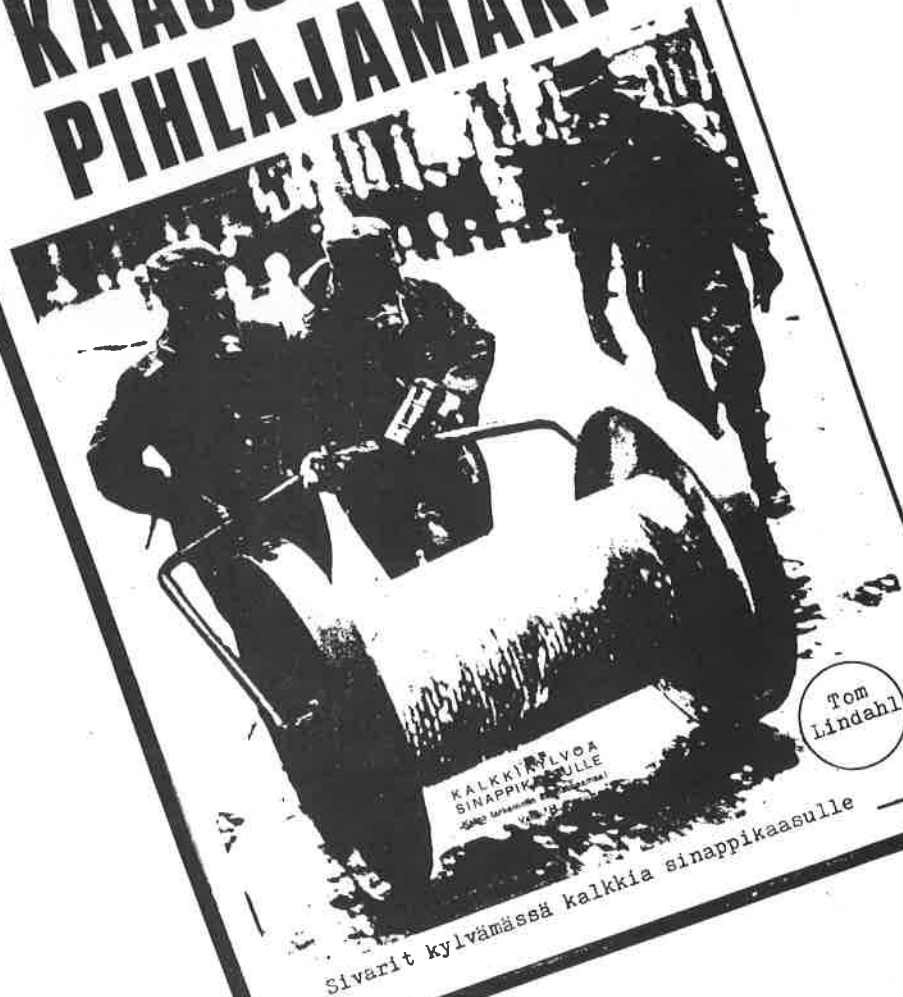
Yleiskoulutuksen jälkeen seuraa heti erikoiskoulutusjakso samassa taikka jossakin muussa kansanopistossa riippuen siitä onko opistossa juuri kyseistä linjaa. Kaikki koulutus annetaan 15-25 sivarin ryhmissä. Työvoimaministeriö voi armol-

lisesti vapauttaa sivarin erikoiskoulutusjaksosta, jos hänellä on jo tarvittava pätevyys työtehtäväänsä. Esimerkiksi palvelustaan suorittavien lääkärien olisi tietysti turhaa enää opetella terveydenhuollon rakenetta taikka muuta lääketieteeseen liittyvää kansanopistossa. Jääräpäisyydessään sotilaat vastustivat tätäkin koulutusta pohtineissa työryhmässä.

Kansanopistoissa annettavan koulutuksen ulkopuolelle jäävät sisäasiain- ja liikenneministeriössä palvelemaan tulevat sivarit. Heidän kouluttamisesta vastaavat väestönsuojelukoulu Lohjalla, Espoossa sijaitseva valtion palo-opisto sekä ilmailuhallituksen koulu Helsinki-Vantaan lentokentällä. Liikenneministeriössä tullaan soveltamaan uutta koulutusohjelmaa sinä aikana, joka jää yli palomieskoulutukseen vaadittavasta ajasta. Todennäköisesti lentokentän palosivareille tulee vastaisuudessa uusi pariviikkoinen opetusjakso.

Sisäasiainministeriöön on tänä keväänä palkattu uusi virkamies hoitamaan siviilipalvelusmiesten koulutuksen suunnittelua. Tämä ei lupaa hyvää paikkojen kehityksestä vastaisuudessa, sillä nyt ministeriössä on ainankin periaatteessa edellytykset pelastusalan paikkamäärän kasvattamiseen. Ensi vuonna on kuitenkin päätetty sijoittaa yhtä monta sivarista valtion palo-opistoon ja väestönsuojelukouluun kuin tänäkin vuonna. Heillekin tullaan soveltaen antamaan uuden koulutusohjelman yleisjakson mukaista opetusta. Yhteensä 90 miestä joutuu palvelukseen näihin pelastusalan siviilipalveluspaikkoihin.

KAASUA LEX PIHLAJAMÄKI

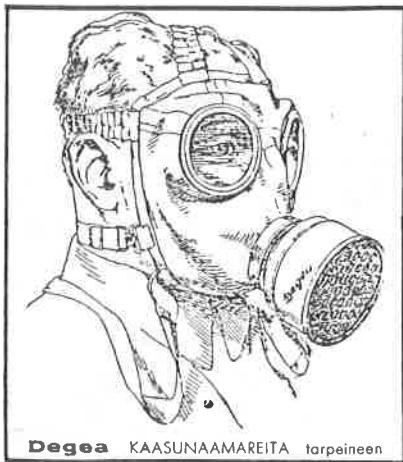

Jos sivarin militarisointi onnistuu ja pelastushallinnon alalla tulevaisuudessa on paljon sivareita palveluksessa, niin täytynee muuttaa myös Sivarilehden LINJAA.

Väestönsuojelun alaisuudessa puuhaavat pojat olisivat varmasti kiinnostuneita alansa kehityksestä. KAASUNTORJUNTAA on opetettu jo väestönsuojelukoulun sivarille pitkän aikaa

mutta liitto ei ole pitänyt koulua kaikkein edustavimpana palveluspaikkana missään vaiheessa.

Kansainväliset sopimukset kieltävät taistelukaasujen käytön mutta eihän suomalaiset JÄNERÄT sivarit sellaisiin paljoakaan LUOTA. Turvallisuus ei voi olla pelkkää paperia vaan tarvitaa tietoa ja koulutusta.

Uudistuneen sivarilehden linjaa

Väestönsuojelu-utisia ULKO-MAILTA (Kaasuntorjunta 5/1936)

Saksa: Naamariharjoitukset

Eri väestönsuojelukouluissa on havaittu, että naamarin käyttö-koulutusta on haitannut yhte-näisen opetustavan puute, josta on ollut seurauksena, että jotkut oppilaat ovat tot-tupeat virhelliisiin naamariot-teisiin. Tämän vuoksi on ehdo-tettu, että maan kaikissa vä-estönsuojeluoppilaitoksissa otettaisiin käyttöön seuraavat naamariotteet:

Naamarin päänäpano Vaihe 1. Naamari otetaan laukusta, siinä oleva kantohihna pannaan pään yli, kiinnitysnauhoihin tartutaan molemmin käsin ja leuka työnnetään eteenpäin. Vaihe 2. Leuka pistetään naa-mariin, kiinnitysnauhat vede-tään yhdellä liikkeellä pään yli niin pitkälle kuin ne me-nevät. Vaihe 3. Tarkistetaan hihnojen ja naamarin asento. Vaihe 4. Niskahihna kiinnite-tään laukkuun ja varmistaudu-taan koettamalla, että suoda-tin on kierretty riittävän lu-jasti kiinni.

Koko naamarin päällepaneminen käy harjaantuneelta henkilöltä 5 sekunnissa. Naamarin poista-minen tapahtuu ehdotuksen mu-kaan kahdessa vaiheessa. Vaihe 1. Niskahihna irrotetaan. Vaihe 2. Naamari poistetaan vetämällä kiinnityshihnat pään ylitse eteenpäin.

Tässä mainitua niskahihnaa ei suomalaisissa naamareissa ole vaan on vastaava hihna hiukan ylempänä ja molemmista päis-tään kiinnitetty kasvo-osaan kuten muutkin hihnat. Saksa-laisissa naamareissa se on oi-kealla puolella kiinnitettävä kasvo-osan alakulmaan, vasem-manpuolisen pään ollessa pysy-västi kiinni kasvo-osassa.

PARRANSÄNKI EI HAITTAA. Eräi-den "huolestuneiden kyselyjen johdosta on tutkittu sivarei-den parransängän vaikutus naa-marin tiiveyteen. Tällöin on todettu, etä säнки ei vähennä naamarin tiivyyttä. Sitä vas-toin TÄYSPARTA useissa tapauk-sissa tuottaa vaikeuksia. Il-mahälytyksen sattuessa ei siis tarvitse ensimmäiseksi juosta parransänkeä ajamaan mutta parta kylläkin. Liitto on ryh-tynyt välittämään partakoneita jäsenhintaan: 5 mk/kpl. SOIT-TELE JA KYSELE ENNENKUIN NAA-MARIT VIEDÄÄN KÄSISTÄ!

SUOMALAISIA ETELÄ-AFRIKAN ARMEIJAAAN?

Etelä-Afrikassa muutettiin kansalaisuuslakia 19.8.1984 niin, että ulkolaiset 15-25-vuotiaat ihmiset, jotka oli-vat saaneet oleskeluluvan ennen 19.8.1978, tulivat lain nojalla Etelä-Afrikan kansa-laisiksi. Tämän avulla väkilu-ku nousi 46 000 ihmisellä. Laissa määrättiin edelleen, että ne ulkomaalaiset, jotka olivat saaneet oleskelulupansa 19.8.1978 - 10.4.1982 välisenä aikana ja jotka olivat oles-kelleet maassa yli kaksi vuot-ta tulivat myös kansalaisiksi. Samoin kävi niille, jotka oavt saaneet oleskeluluvan 10.4.1982 jälkeen ja ovat alle 25-vuotiaita. Kahden viimeksi mainitun lain kohdan mukaisis-ta kansallistamisien lukumää-ristä ei ole annattu tietoa.

Ukolaiset voivat kyllä kiel-täytyä tarjotusta kansalaisuu-desta tekemällä kirjallisen ilmoituksen ennen kuin muutos tulee voimaan. Kielletymises-tä seuraa tavallisimmin oles-keluvan peruutus ja maasta poistuminen. Tällaisen ratkai-sun tekeminen on varmasti vai-keaa nuorille, joilla on koulu taikka muu vastaava side ma-han. Maastapoistuminen rikkoo myös usein perheitä. Suomen kuten monien muidenkin maiden lakien mukaan kansalaiset säi-lyttävät kansalaisuutensa ja siihen liittyvät oikeutensa, jos he eivät ole saaneet vie-raan valtion kansalaisuutta omasta hakemuksesta tai ilmoi-tuksesta taikka ei liioin ole mitään muuta menettämisperus-tetta kansalaisuudelle.

Etelä-Afrikan valkoisista 1/3 ulkomaalaisia

kansalaistettujen ulkomaalais-
ten tulee rekisteröityä ase-
palvelukseen samalla tavalla
kuin etelä-afrikkalaistenkin.
Rekisteröinnin laiminlyönti
aihettaan 200 randin (500 mk)
sakon taikka jopa puolen vuo-
den vankeusrangaistuksen. Toi-
saalta kaikille kansalaiste-
tuille ei edes ilmoiteta ta-
pauksesta vaan heille saat-
taa tulla vain ilmoitus ase-
palvelukseen astumisesta.
Tässä vaiheessa on jo äärim-
mäisen vaikeaa saada kutsu pe-
ruttua. Maasta poistuminen on
myös mahdotonta kutsun saavut-
tua. Puolustusministeriö ja
sisäasiainministeriö tekevät
läheistä yhteistyötä keskenään
varmistukseen, ettei asevel-
volliset pääse pakenemaan
maasta. Tunnetuin tapaus pa-
kolla armeijaan joutumisesta
oli keväällä 1985, jolloin
nuori hollantilainen ei pääs-
syt lähtemään maasta. Tilanne
ratkesi lopulta Hollannin ul-
koministerin puututtua asiaan.

Kansalaisuuslain muutos ei
ollut mitään sattumanvaraista
politiikkaa Etelä-Afrikassa
vaan asian tärkeyden ymmärtää
tarkastelemalla valkoisen vä-
estön rakennetta. Valkoisia on
kaiken kaikkiaan 4,7 miljoonaa
mutta näitä on 800 000 britte-
jä, 600 000 Portugalin van-
hoista siirtomaista Angolasta
ja Mosambigista vuoden 1973
siirtyneitä valkoisia pako-
laisia, 100 000 saksalaista
(länsi-), 40 000-60 000 kreik-
kalaista, 50 000 italialaista,
40 000 hollantilaista, 25 000
belgialaista ja 8000 ranska-
laista. Siis noin kolmasosa
koko valkoisesta väestöstä on
ulkolaisia, joista ei saa mie-
hiä armeijaa eikä muutenkaan
apartheidin puolustajia. Ennen

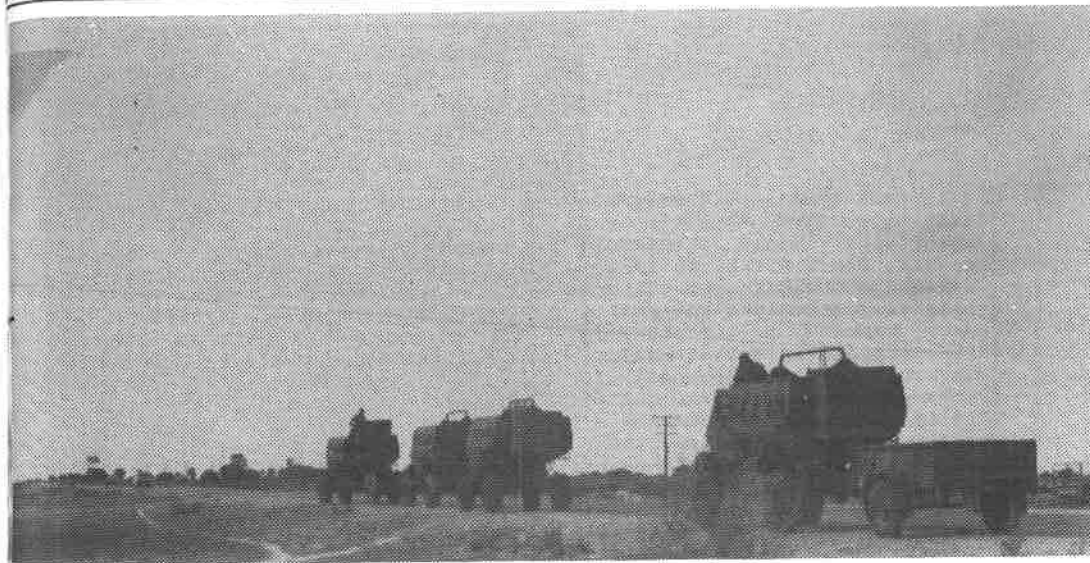
lain säätämistä palveli noin
2000 ulkomaan kansalaista
Etelä-Afrikan armeijassa.

Etelä-Afrikan armeija

Valkoisiksi luokitelluilla
miehillä on yleinen asevelvol-
lisuus, joka on kaksivuotinen.
Valkoisten asevelvollisuus
alkaa heti kun nuoret vapautu-
vat koulusta, lykkäystä voi
saada kuitenkin opiskelujen
takia. Vakinaisen palveluksen
jälkeen miehet joutuvat seu-
raavat kaksitoista vuotta pal-
vamaan kansalaiskaartissa
(citizen force), jossa he
saattavat joutua palvelemaan
jopa kolmekin kuukautta vuo-
dessa. Tänä aikana palvelus
suoritetaan aktiivina sotapal-
veluna Namibiassa taistellen
Swabo:a taikka Angolaa vas-
taan. Poikkeustilan aikana on
suuri joukko asevelvollisia
joutunut osallistumaan myös
mustien asuinalueilla mella-
kantorjuntaa. Tosiasiassa ase-
velvolliset ovat osallistuneet
sisällissotaan mustia vastaan.

Aseistakieltäytyminen on
Etelä-Afrikassa kielletty -
paitsi vankoin uskonnollisin
perustein. Armeijan palveluk-
sesta kieltäytyvää rangaistaan
kuuden vuoden vankeustuomiol-
la. Huolimatta jo lähes kaksi-
kymmenvuotisesta sodasta Nami-
biassa on aseistakieltäytymi-
nen kuitenkin ollut viime vuo-
siin saakka harvinaista. Muu-
tammat kveekarit ja jehovan to-
distajat ovat olleet ainuita
poikkeuksia. Muin perustein
asepalvelusta vastustaneet
ovat yleensä paenneet maasta.
Tuhansia nuoria onkin poistu-
nut kotimaastaan.

Mustien kaupunginosissa räjäh-

dysmäsesti levinneet levotto-
muudet ovat muuttaneet tilan-
teen. Hallitus on määrännyt
nyt jo toistamiseen poikkeus-
tilan ja poliisin avuksi on
lähetetty armeijan yksiköitä
tukahduttamaan levottomuuksia.
Poikkeustilan turvin lähes ra-
joittamattomin valtuuksinn
toimivat poliisit ja sotilaat
ovat pystyttäneet verisesn'ko-
mennon mustien alueille. Tämä
asetelma on avannut monien
valkoisten nuorten miesten
silmät. Armeijaan ei enää men-
näköön "isänmaan puolustami-
seksi ulkoista vihollista
vastaan", vaan apartheidjär-
jestelmän puolustamiseksi. So-
tilaallisen voiman käyttö ei
kerro hallituksen voimasta
vaan sen heikkoudesta. Oman
maan mustien pahoinpitely ja
tappaminen saattaa kiehtoa e-
räitä mutta monille se on muo-
dustunut kynnyskysymykseksi
suhtautumisessa asevelvolli-
suuteen.

KIELTÄYTYMISAALTO

Viime vuoden aikana eräin pai-
koin jopa yli kolmannes ase-
palvelukseen kutsutuista val-
koisista on jättänyt ilmoit-
tautumatta. Tammikuussa 1985
kutsuttiin noin 15 000 miestä

palveluksen ja näistä jäi saa-
pumatta yhteensä 7589, nistä
suurin osa oli yliopisto-opis-
kelijoita (yli 6000). Tämän
todella musertavien lukujen
julkistamisen jälkeen hallitus
ei enää olekaan paljastanut
lukuja, koska puolustusminis-
teri Magnus Malanin mukaan
"yksittäisiä lukuja, jotka an-
nettiin viime vuonna, käytti-
vät väärin tahot, jotka pyrki-
vät kampanjoimaan asepalvelus-
ta vastaan". Nuoret pakoilevat
asevelvollisuutta muutamalla
alituksella osoitetaan tai he
hakevat keinotekoisin perus-
tein lykkäyksiä. Asevelvollii-
suuden vastainen kampanja
(ECC) on järjestänyt näyttäviä
joukkokokouksia maassa. Se on
hetkessä koonnut taakseen vii-
tisenkymmentä kansalaisjärjes-
töä kirkoista ihmisoikeusjär-
jestöihin ja toimii nyt parin
sadan aktiiviyöntekijän voi-
min maan kaikissa tärkeimmissä
keskuksissa.

Yllytys aseistakieltäytymiseen
on Etelä-Afrikassa valtiollinen
rikos, siksi ECC kampanjoi
yleisen asevelvollisuuden lak-
kauttamiseksi. ECC on toiminut
koko ajan riskirajalla. Monet
liikkeen aktivisteista ovat
joutuneet pidätetyiksi tai ko-

titarkastusten kohteiksi. Henkilökohtaiset uhkaukset ovat pakottaneet monet pakenemaan maasta. Etelä-Afrikasta lähtevät pakolaiset ovatkin perustaneet omat järjestöt sekä Hollantiin että Englantiin. Aseistakieltäytymisestä on tullut hallitseva teema valkoisen oppositiion toiminnassa. Se on muoto, jolla yhä useammat nuoret osoittavat vastenmielisyytensä apartheidjärjestelmää kohtaan. Aseistakieltäytyminen onkin muodostunut vakavaksi haasteeksi hallitukselle ja sen politiikan uskottavuudelle. Rotusortojärjestelmän tuleduttama yhteiskunta on peruuttamattomasti jakamassa valkoisen väestön.

Kansainväliset toimet aseistakieltäytyjien tukemiseksi

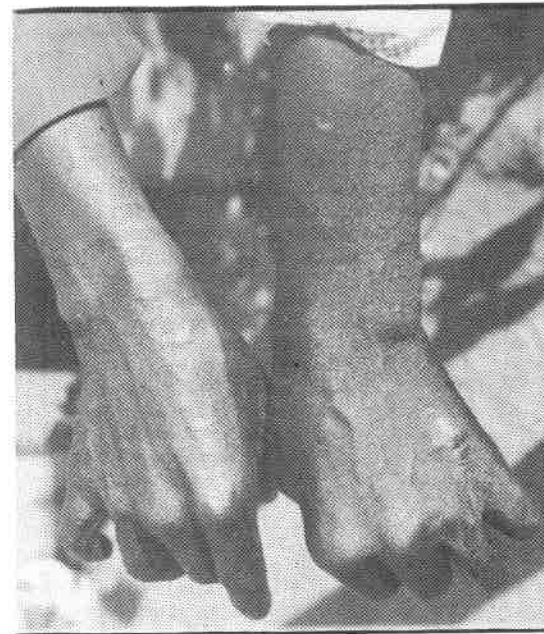
Etelä-Afrikan hallituksen painostamien rauhanomaisen muutoksen tielle on ryhdytty kansainvälisesti poikkeuksellisen voimakkaisiin toimiin. Taloudellisten, poliittisten ja kulttuuristen suhteiden katkaisun lisäksi on YK:ssa useaan otteeseen suoranaisesti käsitelty apartheidarmeijaa ja sotilaallista varustautumista Etelä-Afrikassa. Joulukuussa 1978 YK:n yleiskokous hyväksyi päätöslauselman, jossa "kaikkia jäsenvaltioita kehoitettiin antamaan turvapaikan taikka turvallisen siirtymisen toiseen valtioon henkilöille, jotka ovat pakoitettuja jättämään kotimaansa ainoastaan sen takia, että he vakavista oman tunnonnsyistä kieltäytyvät auttamasta apartheidin tukemista palvelemalla armeijassa taikka poliisivoimissa".

Joulukuussa 1980 YK:n yleisistunnossa käsiteltiin valtioiden yhteistyötä Etelä-Afrikan

kanssa sotilas- ja ydinvoimakysymyksissä. Samassa yhteydessä yleisistunto vetosi, Suomi mukaan lukien, "etelä-afrikkalaisiin nuoriin, jotta nämä eivät liittyisi Etelä-Afrikan asevoimiin, jonka tarkoituksena on puolustaa epäinhimillistä apartheidjärjestelmää, tukahduttaa alistettujen ihmisten oikeutettu taistelu, uhata ja tehdä aggressiivisia toimia naapurivaltioita vastaan". Kokous kehoitti hallituksia ja järjestöjä myös attamaan ihmisiä, jotka ovat pakotettuja lähtemään Etelä-Afrikasta aseistakieltäytymisen takia.

Tähän mennessä ainakin Australia, Botswana, Englanti, Kanada, Lesotho, Norja, Swazimaa, USA ja Zimbabwe ovat ottaneet vastaan pakolaisia YK:n päätöslauselmien mukaan ja antaneet heille turvapaikan. Pakolaisjärjestön mukaan myös Belgia ja Ruotsi todennäköisesti myöntävät vastaavasti turvapaikan hakijoille.

Siviilipalvelusmiesliitto vetosikin hallitukseen 16.7., jotta se tekisi periaatepäätöksen turvapaikkaoikeuden myöntämisestä kaikille sitä hakeville ja muutenkin asevelvollisten auttamiseksi, jotka joutuvat lähtemään Etelä-Afrikasta välttääkseen asepalveluksen apartheidarmeijassa. Liitto vetosi myös hallitukseen, että se tekisi esityksen määrärahan myöntämiseksi COSAWR (Committee on South African War Resisters). Ruotsi on jo vuosia antanut huomattavaa tukea SWAPO:lle ja ANC:lle kehitysyhteistyömäärärahoistaan. Tuen antaminen aseistakieltäytyjille ei pitäisi olla mahdollista Suomellekaan. Tuen saaminen on nyt teoriassa ainan-

jäsenmaiden kansalaisten ottamista Etelä-Afrikan asevoimiin.

Suomen kansalaiset osallistuvat apartheidin puolustamiseen myös muulla tavoin, vaikkei heitä kansallistettaisi, sillä Etelä-Afrikassa on muita lakeja, jotka koskevat ulkomaalaisia. Elinkeinoelämän tärkeimpiä laitoksia suojaamaan vuonna 1980 säädetty Key-point-act (avainkohtalaki) velvoittaa näissä strategisissa laitoksissa työskenteleviä palvelemaan laitoksen omissa turvajoukoissa. Joukot harjoittelevat jatkuvasti ns. kriisitilanteiden varalle.

Strategista teollisuutta velvoitetaan puolestaan myymään armeijalle sen tarvitsemia tuotteita vuonna 1970 säädettyllä National Supplies and Procurement -act (tuotanto- ja hankintalaki). Tämä laki koskee myös ulkomaalaisia yhtiöitä samalla tavalla kuin kotimaisiakin.

ECC:n toimista poikkeustilan aikana

Kukaan ei tiedä tarkasti kuinka monta ihmistä on pidätetty poikkeustilan sallimin erityisvaltuuksiin. Etelä-Afrikkalaiset ihmisoikeusjärjestöt arvioivat tänä vuonna 12. kesäkuuta pidätetyiksi tulleiden lukumäärän 13 000, joista 10 000 uudelleen säädetyn poikkeustilalain nojalla. Hallitus on kieltäytynyt antamasta pidätettyjen nimiä julkisuuteen, vaikka vangitseminen saattaa kestää jopa puoli vuotta ilman minkäänlaisen syytteen nostamista.

Poikkeustilalakien mukaan kaikista "kumouksellisista lau-

kin mahdollista, kun Pohjoismaiden ulkoministeritapaamisessa 13.8. pohjoismaat päättivät lisätä humanitaarista apua apartheidjärjestelmän vastustajille. Suomi aikoo lisätä myös apua ns. SADCC-valtioille, etulinjan maille.

500 suomalaista EA:ssa

Liitto on myös vedonnut hallitukseen, että se puolustaisi Suomen kansalaisten oikeuksia Etelä-Afrikan uutta kansalaisuuslain lisäystä vastaan. Ulkoministeriön tietojen mukaan maassa oleskelee pysyvästi 500 suomalaista, joista osaa uhkaa lain mukainen kansalaistaminen ja armeijaan joutuminen. Suomen Etelä-Afrikan asiainhoitaja joutunee tekemään saman kuin jo esimerkiksi Hollannin ulkoministeri, joka lähetti kaikille hollantilaisille Etelä-Afrikassa tiedotteen uudesta laista ja sen vaikutuksista. Europarlamentti on antanut niinkään asiasta julki lausuman tämän vuoden helmikuussa, jossa vaaditaan EEC:n

sunnoista" voidaan antaa jopa kymmenen vuoden rangaistus taikka kymmenientuhansien markkojen sakot. "Kumouksellisiksi" lasketaan myös "lausunnot, joilla herjataan taikka heikennetään yleistä asevelvollisuusjärjestelmää". Tämän poikkeustilalain kohdan mukaan ECC:n toiminta kriminalisoitiin. Julkisuudessa ei saa myöskään lainata ECC:n jäsenten lausuntoja.

Suurin osa ECC:n johtohenkilöistä on mennyt maan alle, jossa he kuitenkin ovat jatkuvasti kosketuksissa toisiinsa. Seuraavien ECC:n aktivistien tiedetään olevan pidätettyinä: Kapkaupunki: Jane Coombe, Mike Evans ja Lesley Liidell; Durban: Sarah Hill ja Jeremy Routledge; Grahamstown: Anne Burrows, Melissa De Villiers ja Karn Thorne; Johannesburg: Sheila Brokenshaw, Joy Harneden, Liz Kistner, Janet Schmidt ja Sandy Schmidt; Port Elizabeth: Michael Lowe, Dominique Souchon, Sandy Stewart ja Tim Hossman; Pretoria: Annika van Gelswyk. Heinäkuun alussa ECC:n maanalla oleva hallitus pystyi jopa pitämään kokouksen. Pidätettyinä olevien vapauttamiseksi voitte lähettää vetoamuksia artikkelin lopussa olevan osoitteeseen Etelä-Afrikan puolustusministerille.

ECC:n siviilipalveluskampanja

Etelä-Afrikassa kieltäytyminen on mahdollista vain uskonnollisista syistä. Järjestelmä toimii pitkälle samalla tavalla kuin Suomessaakin: sotilaille jätetyn selvityksen tutkii uskonnollisten kieltäytyjien lautakunta, työvoimaministeriö hoitaa käytännön järjestämisen

ja presidentti (hallitus) voi antaa tarkempia säädöksiä. Vuodesta 1983 lähtien olemassa ollut tutkintalautakunta ei ole pystynyt saavuttamaan tärkeimpien aglikaanisten kirkkojen hyväksyntää. Aseistakieltäytyjäliike on pysynyt yhtenäisenä kattaen uskonnolliset ja poliittisemmin suuntautuneet aseistakieltäytyjät. Nykyiseen siviilipalvelukseen on hyväksytty vain muutama sata uskonnollista kieltäytyjää.

ECC:n yhtenä toimintamuotona on koko ajan ollut pyrkimys saada aikaan todellinen yhteisöpalvelus. Siviilipalvelusta ECC ei tue, koska se tukee apartheidivaltiota. ECC on vaatinut, että nykyinen siviilipalvelus tulisi laajentaa koskemaan myös erilaiset kansalaisjärjestöt ja että palveluksen pituus ei saisi olla pidempi kuin 4-vuoden asevelvollisuusajaksi. Painostakseen hallitusta muuttamaan sivariklakia ECC:llä oli 1.-21.4. tänä vuonna kampanja "työtä oikeudenmukaisen rauhan puolesta", jolla pyrittiin osoittamaan, että "kansalaisvelvollisuus tarkoittaa rakentamista eikä tappamista ja aseiden kantoa". Viime vuotinen ECC:n poikkeustilaa vastaan suunnattu kampanja "joukot pois mustien kaupunginosista" osoitti selvästi tuen, mikä väkivallattomilla ratkaisulla Etelä-Afrikassa on.

Tänä vuonna kampanjan tärkeimmät työkohteet olivat Kapkaupungin lähellä olevan Grossroadsin hökkelikylän äitiysklinikan laajentaminen ja Gandhin Phoenix-tilan korjaaminen viimevuotisen tulipalon jäljiltä. Pietermaritzburgissa suuri joukko työskenteli maatalousmaan kasteluprojektissa, jota

Teksti korttiin voisi olla vaikka seuraava:

Dear Minister of War!

I have heard that you have arrested many of my friends. I demand an immediate release of my friends:

ja tähän sitten nimet

Minister of Defence

General Malan

Private Bag X 427

Pretoria 0001

South Africa

vetävät tehdastyöläiset. Tämän lisäksi oli monia muita pienempiä hakkeita, joissa mustat ja valkoiset tekivät yhdessä työtä mm. valkoiset auttoivat passilakien takia rangaistuksia saaneita mustia. Näillä eri projekteilla haluttiin näyttää, mitä Etelä-Afrikka tarvitsee - rakentamista eikä tuhoamista.

Aseistakieltäytyjät kokivat myös erittäin tärkeäksi suhteiden luomisen ihmisten omiin epävirallisiin sosiaalisiin järjestelmiin. Monin paikoin mustien asuinalueilla valkoinen hallituskoneisto on täysin romahdantunut, koska mustat ovat ottaneet lapset pois kouluista ja alkaneet oman opetuksen antamisen. Eräissä kouluissa taasen annetaan opetus suunnitelmista täysin poikkeavaa opetusta. Hallitus onkin uhanut sulkea kaikki mustat koulut. 1,7 miljoonasta mustasta opiskeliasta on 340 000 jättänyt rekisteröimättä juuri alkaneelle lukuvuodelle. Laa-

joilla vuokra-alueilla kunnanvaltuustot ovat taloudellisen romahduksen partaalla, koska mustat ovat lopettaneet vuokrien maksun. Pisimmät maksulakot ovat kestäneet jo kaksi vuotta.

Etelä-Afrikan tilanne osoittaa jatkuvasti uutisoitavista väkivaltaisuuksista huolimatta, että väkivallattomalla vastarinnalla voidaan saada suuria muutoksia aikaan. Täytynee muistaa, että Gandhilainen perintö on yhä elävä etelä-afrikkalaisten keskuudessa. Uutisointi vaan pyrkii nostaman väkivaltaisuuksia etusivun uutisiksi, vaikka suurimmat taistelut käydään väkivallattomasti. Vuosisadan alusta asti jatkunut taistelu väkivallattomien ja mustien oikeuksista on saanut vasta 1970-luvulla ensimmäiset väkivaltaiset siron vastaiset muotonsa. ANC:n ja muiden järjestöjen historia on samalla väkivallattoman vastarinnan historiaa.

Pääesikunta valmistele Asevelvollisuus nuoremmille

Pääesikunnassa valmistellaan virallisen asevelvollisuusikärajan alentamista vuodella "jousto" tulisi tällöin astua joko 19- tai 20- vuotiaana, nykyisin virallinen ikäraja on 20 vuotta.

Asia tulee esille todennäköisesti ensi syksynä, jotta jousto voitaisiin soveltaa ensi vuoden kutsunnoissa. Ikärajan alentamista perustellaan palvelukseen astuvien loppuun mennessä 1000:lla miehellä vuodessa. Tänä vuonna heitä on 34 000 ja vuonna 1989 31 000.

Epäilemättä ikäluokkien suuruuksien vaihtelua voidaan soveltaa laskemalla ikärajaa mutta se olisi voitu tehdä yhtä hyvin samalla tavalla kuin tähänkin saakka: vapaaehtoisia lisää ottamalla. Armeija haluaa päästä kouluttamaan jatkuvasti entistä nuorempia miehiä, koska "nuorena on viitsä väännettävä". Mitä nuorempia alokkaat ovat sitä helpompia heitä on käsitellä ja muokata.

Hankkeen uutisoinnissa on havaittavissa mielenkiintoisen selvästi nykyään jo säännöksi tullut tapa puhua sotilaiden kaavailemista asioista ikään kuin ne olisivat menneet jo läpi demokraattisessa päätöksenteossa. Pääesikunta on ainakin periaatteessa vain yksi keskusvirasto, joka voi tehdä esityksiä hallitukselle. Eduskunnakin tulisi käsitellä asia ja hyväksyä se, näin siis ainakin periaatteessa. Käytännössä eduskunta hyväksyy lähes kaiken mitä sille esitetään pääesikunnasta.

Tom Lindahl

Tapahtuu Tapahtuu Tapahtuu

TAPAH TAPAHTUU TUU

TAPAHTUU TAPAHTUU TAPAHTUU TAPAHTUU TAPAHTUU

TOTAALIKIELTÄYTYJÄ- TAPAAMINEN 20.9.1986 KLO 13 RAUHANASEMALLA

Sivariliitto ja Sadankomitea-
liitto järjestävät totaali-
kieltäytyjille tapaamisen,
jossa keskustellaan organisoit-
umisesta, kieltäytymiseen yl-
lyttämisestä, totaalkieltäy-
tyjien tilanteesta ja kaikesta
"tarpeellisesta".

Esa Mäkinen, joka on toinen
parha iltana vankilassa ole-
vista totaalkieltäytyjistä
yrittää, jos vain saa lomaa,
tulla kertomaan oleskelusta
kaltereiden takana.

Keskustelua jatketaan niin
pitkälle iltaan kun läsnäoli-
jat kokevat tarpeen olevan.
Illalla on varattu sauna osaa-
nottajille aseman kellarissa.

Halukkaat voivat yöpyä asemal-
la, jos vain ottavat tekstii-
lit mukaan. Lisätietoja lii-
tosta.

TÄRKEÄ ILMOITUS!

Tämä on viimeinen Sivarilehti,
joka lähetetään vielä viime
vuoden jäsenmaksulla. Jos ta-
kakannassa olevan osoiteesi
perässä on kolme tähteä olet
auttamattomasti mustalla lis-
talla.

Voit pelastaa vielä itsesi
käyttämällä oheista tilillepa-
nokorttia pankissa. Olet taas
jäsen ja saat loistel iaan
julkaisumme kuudesti vuodessa
SUORAAN KOTIISI.

Liiton toiminta nojaa suurelta
osin jäsenmaksuihin ja lahjoit-
uksiin. Et kai halua , että
toimintamme taantuu. Toisaalta
ei puuhamme pelkästään rahalla
pyöri, kyllä lihan täytyy myös
liikkua! Raha ja liha liikkee-
seen. Muista tsekata liikkeen
suunta (toisin kuin eräät
valtiojohtajat).

Tapahtuu Tapahtuu Tapahtuu

TAPAHTUU

TAPAHTUU TAPAHTUU TAPAHTUU TAPAHTUU TAPAHTUU

Muistomerkki suomalaiselle sotahevoselle

Jo välirauhan aikana v.1940
tiedetään silloisen Sysmän
kunnanlääkärin, sittemmin myös
maineikkaan eläinaiheisten
kirjojen tekijän Yrjö Kokon
ehdottaneen Sysmän Hevosjalos-
tusyhdistyksen kokouksessa,
että ryhdyttäisiin toimiin
muistomerkkin pystyttämiseksi
myös "erikoisen sitkeää kestä-
vyyttä osoittaneelle suomalai-
selle raintamahevoselle".

Tuota sitkeyttä ja kestä-
vyyttä suomalaisen sotahevo-
nen sai sitten osoittaa vielä
jatkosodankin pitkinä, raskai-
na rintamavuosina. Tuhat tosi-
tarinaa on olemassa sen suö-
rastaan liikuttavasta uskollii-
suudesta, palvelualltiudesta
ja mukautumisesta "kiperistä
kipeimmistäkin" paikoissa (i-
sänmaallisuudesta,
uhrimielestä,... toim.huom.).
Satoja niistä jäi myös rintam-
alle, eikä niidenkään kohdal-
la ole mielestäni väärin puhua
sankarikuolemasta. Tuota Yrjö
Kokon ehdottamaa muistomerkkiä
ei suomalainen rintamahevonen
vain ole vielä tähän päivään
mennessä saanut!

Eikö joku tämänpäivän Hevosja-
lostusyhdistyksistä voisi ru-
veta tuota muistomerkki-ideaa
ajamaan? Kyllä suomalainen so-
tahevonen olisi muistomerkkin-
sä ansainnut.

A. Tanskanen HKI

LAKKOKOULOUS 13.-14.9.

Liitto järjestää vuoden lopus-
sa sivareiden lakkoon osallis-
tuville koulutustilaisuuden
ESPOON SUVISAARESSA Tom Lin-
dahlin kesämökillä 13.-14.9.
Kokous aloitetaan lauantaina
klo 14 ja jatketaan sunnuntai-
na niin pitkälle kuin on tar-
peen.

Paikalle pääseen Helsingin
linja-autoasemalta (Simonkent-
tä) laiturilla 59 lähtevillä
linja-autoilla Suvisaareen no
144 ja 145. Lauantaina autot
lähtevät linja-autoasemalta
9.20, 10.40, 12.00, 13.00,
14.20, 15.30, 16.30, 18.00,
20.30, 22.00. Kysykää kuskilta
Kylänlahden tiehaaraan (2.
viimeinen pysäkki), josta löy-
dätte viitat perille. Paluuau-
toja lähtee takasin Helsinkiin
reilun tunnin väliajoin.

YÖPYJÄT: ottakaa mukaan laka-
nat tai makuupussi ja pyyheli-
liina saunomista varten.

OMALLA AUTOLLA liikkujat: soi-
telkaa toimistoon tarkempia
ajohjeita saadaksenne.

TAPAHTUU TAPAHTUU TAPAHTUU TAPAHTUU

TAPAHTUU TAPAHTUU TAPAHTUU TAPAHTUU

KUTSUNNAT

1902.

K.

Olette arvattavasti kuulleet niistä levottomuuksista, joita on tapahtunut Helsingissä t. k. 17 ja 18 päivänä. Vaikkakin levottomuudet alkoivat kutsuntatilaisuudessa, oli niihin kuitenkin syynä venäläisen sotavoiman ja eräiden poliisimiesten yllyttävä käytös kokoontunutta väkijoukkoa kohtaan. Kun kasakat ja muu sotaväki olivat vetäytyneet pois, hajaantui väki ja rauha palautettiin.

Kun on kuitenkin luultavaa että levottomuuksien syyksi tullaan selittämään sitä rauhallista ja laillista vastarintaa, johon kansa on ryhtynyt asevelvollisuusasiassa, on tämän suuren isänmaallisen tarkoituksen vuoksi välttämätöntä, ettei kutsuntatilaisuuksissa maaseuduilla ole syntävä samantapaista epäjärjestystä.

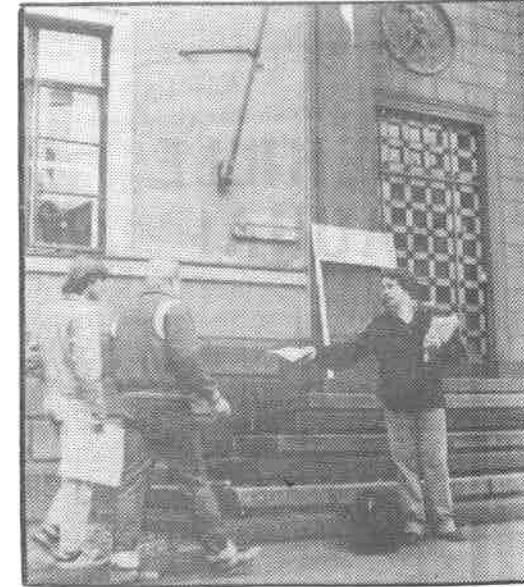
Kehoittaisimme sen vuoksi, että mikäli Teidän voimassanne on vaikuttaisitte siihen, että kutsuntaan saapuneet nuorukaiset esiintyisivät arvokkaasti ja rajoittaisivat vastarintansa rauhalliseen ja tyyneen poissapysymiseen tahi poistumiseen kutsuntatilaisuuksista.

Sivariesitteiden jako

Normaali esitteiden jakelu ei ole millään lailla luvanvaraista, lupa on hankittava ainoastaan jos aikoo jaella esitteitä ilmasta käsin. Jos ei siis muuten käyttäydy häiritsevästi pitäisi saada vapaasti harjoittaa perustuslain takamaa sananvapauttaan tälläkin tavoin. Mielestäni ei esitteiden jakelua voida katsoa sen enempää mielenosoitukseksi kuin julkiseksi kokoukseksi (jolloin näitä koskevat erityissäännökset eivät tule kyseeseen), jollei toimintaa ole niin laajaa ja näyttävää, että todellakin selvästi on sanojen varsinaisessa merkityksessä kyse mielenosoituksesta tai julkisesta kokouksesta.

Jos armeija on saanut yksinomaiseen käyttöönsä kutsunta-paikan on sillä oikeus pyytää asiaankuulumattomia poistumaan sieltä mutta sen sijaan heillä ei ole mitään oikeutta määrätä ko. huoneiston ulkopuolisesta tilasta eli rapuilla tai ulkoven vieressä, kadulla jne pitäisi saada kenenkään estämättä jakaa esitteitä. Eduskunnan oikeusasiamies on tosin aikoinaan eräessä päätöksessään esittänyt käsityksenään, poliisin toimivaltaan liittyen, että myös kutsuntahuoneistoa ympäröivä "asevelvollisten oleskelua ja heidän autojensa paikoitusta varten varattu, läheinen kutsuntapaikka-alue" nauttisi ns. julkisoikeudellisen kotirauhan suojaa. Esitteiden jakamiseen ei myöskään tarvitse mitään ko. maa-alueen omistajan lupaa kuten mielenosoituksiin.

Mitä tulee poliisin toimivaltaan, tulee poliisilain mukaan jokaisen noudattaa niitä määräyksiä, käskyjä ja kieltoja, joita poliisi toimivaltansa rajoissa antaa. Poliisin toi-

mivaltaan ei nähdäkseni kuulu esim. käskeä tällaisten esitteiden jakajaa poistumaan kutsuntapaikan ulkopuolelta koska tämä toiminta on täysin luvallista, sitä ei ole missään kielletty eikä se aiheuta häiriötä. Poliisilla on myös yleisen järjestyksen ja turvallisuuden voimassa pitämiseksi tai tilanteen muutoin vaatiessa oikeus eristää tietty alue. Tällaiseen toimenpiteeseen pitää kuitenkin olla todellinen tarve ja syy. Henkilöllisyytensä on velvollinen poliisille selvittämään jos tämä sitä virkatehtävässään tiedustelee. Mutta voidaan kyllä kysyä mikä virkatehtävä tässä tapauksessa olisi kyseessä? Jos poliisi kuitenkin vaatii sinua poistumaan paikalta päässet helpommalla jos poistut (vaadi kuitenkin ensin perustelut käskylle) mutta älä jätä asiaa sikseen vaan ota yhteyttä niin valitetaan perusoikeuksiesi loukkauksesta yms. Kuten kaikki tiedämme on laki niin kuin se tulkitaan eli valituksen menestymisestä ei aina voi mennä takuuseen mutta näinkin selvistä perusoikeuksistaan kannattaa ainakin yrittää pitää kiinni.

MIEHILLE KAUHA!

US - yhtä sitoutumaton kuin puolustusvoimat - julkaisee säännöllisesti henkisen maanpuolustuksen neuvottelukunnan jäsenen, kunniakkaan sotilaan Sampo Ahton kolumnia. 28.6. Ahto tarttui elävään kansankulttuuriin ja vastarintaan - Helsingin Unioninkadun kulmassa oleeseen grafittiin, joka on kuukausia ilahduttanut ohikulkijoita: "miehille kauha, kaikille rauha".

Tällaisesta kirjoittelusta ei Ahton mukaan ole mitään järkeä eikä hyötyä. Ahto analysoi lausetta ja pääsi siitä jo pitkään Uuden Suomen miellipidepalstalla velloneeseen keskusteluun naisten militarisoinnista. Kuolleita ja eläviä naisvaltiojohtajia luettelomalla hän pyrkii tieteellisen tarkasti osoittamaan, että kyllä ne naisetkin osaavat sotimisen taidon.

Kauhalla päähän

Maria Teresastakin Ahto kertoo elävästi, että hän "herätti ihastusta luonnollisella naisellisuudellaan". Itsekin ilahtuneena Ahto oikein ihastuu: "mutta sotainen hän

oli ja kostonhimoinen". Sampo ei hyväksy ajatusta, että maailma olisi rauhallisempi paikka, jos päättäjät olisivat naisia. Siksi hän ehdottikin grafitissa mainitun kauhan antamista myös naisille. Sampo keksi kauhalle myös tavallisuudesta poikkeavan käyttötarvikkeen - sillä voi takoa toisen hengiltä!

On ilahduttavaa seurata sotilailta äkisti herännyttä hätää naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta, joka ei muistaakseni ole koskaan aikaisemmin kuulunut sotilaallisen perinteen keskeisimpiin teemoihin. Ahto julistaa rauhan puolesta, sillä "riitojen aiheita on maailmassa jo tarpeeksi". "Miksi ihmeessä niitä pitäisi keinoitekoisesti luoda lisää pitämällä yllä esimerkiksi legendaa miesten sotaisuudesta ja naisten rauhanomaisuudesta?", kysyy Ahto. Sotilaat sanovat haluavansa purkaa myyttejä, joka sinällään tietysti on ihan oikein.

SUOMEN SIVILIPALVELUSHMIES OPETTA UUTTA TAISTELUTEKNIIKKAA

M.A. Nummisen lahjoittama rauhanpalkinto Sivariliitolle ja Hgin yliopiston sivareille vuonna 1983.

Sotilaiden pyrkimykset ovat vain niin lapsellisen läpinäkyviä, että vähänkään tarkemmin kirjoittelua seuraava arvaa sotilaiden tavoitteet. Naiset ja miehet tasa-arvoiksi turvallisuuspolitiikassa ja sitten kaikki pönttäämään Suomen virallista turvallisuuspolitiikka, joka perustuu rauhanomaiseen rinnakkaineloon ja sitoutumattomuuteen. Turvallisuuspolitiikka jaetaan sotilaalliseen maanpuolustukseen ja ulkopolitiikkaan... Jos sotilaat pääsevät oikein pitkälle tasa-arvopyrkimyksissään, niin naisille avautuu huikeat näkymät tasavallan tasa-arvoisen puolustusvoimien palveluksessa. YK:n turvajoukoihin naiset voidaan jo nyt värvätä vuonna 1985 tehdyn lain muutoksen nojalla.

Ei naiset varmastikaan ole luonnostaan sotaisia tai rauhaa rakastavia. Naisten ja miesten kulttuureissa on kuitenkin havaittu olevan eroja, jotka eräiden feministien kirjoituksissa on nostettu suorastaan sukupuoliominaisuudeksi. Tuskin rauha ja turvallisuus kuitenkaan lisääntyvät sillä, että naisten kauhastakin tehdään tappovälinen Ahton tapaan. Kyllä tasa-arvo paremmin etenee vapauttamalla kaikki miehet asevelvollisuudesta kuin sillä, että naiset pakotetaan mukaan maanpuolustustyöhön.

Tom Lindahl

POLIITIKOT SIVAREISTA

Helsingin Sanomissa oli 5.7. uutinen Helsingin yliopiston valtiotieteellisen tiedekunnan promootiojuhlien aikana Mauno Koiviston pitämästä puheesta, jossa hän totesi olevansa kylästänyt kirjoittellemaan armahduksia aseistakieltäytyjille. Vapaamuotoisessa puheesta ei kuitenkaan käynyt ilmi, mitä Koivisto ajatteli aseistakieltäytyjistä - hyväkö vai paha.

Halusiko hän hoitaa koko aseistakieltäytyjäongelman pois päiväjärjestyksestä muuttamalla lakia niin, ettei aseistakieltäytyjät enää vastaisuudessa joutuisi vankilaan. Luultavasti näin, koska tuskin Koivisto aseistakieltäytyjien päitä pölkylle haluaisi, mikä tietysti olisi toinen tapa päästä heistä eroon.

Liitto odottaakin lisää tämän tyyppisiä lausuntoja, jotta laki saataisiin muuttamaan. Valtiovallalla on selvästikin epäilyksiä tulevan järjestelmän toimivuudesta. Parhaillaan istuu kaksi kieltäytyjää vankilassa - lopussa nimet ja osoitteet kirjeitä varten. Mikä lieneekään vankien lukumäärä ensi vuonna? Huolestuneisuus näkyy tietysti vain siviileissä sillä sotavoimat ei ole

koskaan kokenut ongelmi vankilassa viruvia kieltäytyjiä.

Armeija on vasta silloin harkakas puuttamaan asiaan, kun vangeista aletaan julkisuudessa kirjoitteluun liiaksi. Haaparannan Pertin tapaus pari vuotta sitten osoitti, että sotilaitkin laskeskelevat mikä on heidän kannalta sopivinta. Tutkijalautakunnan kanssa pitkään kamppailut Haaparanta pyydettiin sotilaspiiriin uudelleen keskustelemaan vakauksesta, vaikei hän ollut jättänyt mitään uutta kieltäytymisilmoitusta. Hänen tapauksessaan oli pienempi paha antaa periksi yhdelle miehelle kuin kestää ikävää julkisuutta.

Vankilassa viruvat kieltäytyjät alkavat vasta silloin asettaa vakavan haasteen asevelvollisuusjärjestelmälle, kun heistä keskustellaan ja ne keskustelevat itse ratkaisutaan.

Petri Tuisku Suomenlinnan työsiirtola Suomenlinna C 86 00190 Helsinki

Esa Mäkinen Helsingin työsiirtola PL 32 01531 Helsinki-Vantaa-Lentoasema

Tom Lindahl

COUNCIL
OF EUROPE

CONSEIL
DE L'EUROPE

EUROOPAN NEUVOSTO JA ASEISTAKIELTÄYTYMINEN

Viime aikoina on jälleen keran keskusteltu Euroopan neuvostosta (EN) ja Suomen mahdollisesta liittymisestä siihen. Suomeen ei, kuten muut länsieuroopan maat kuulu EN:oon. Suomi kuitenkin käytännössä seuraa hyvin kiinteästi EN:n työskentelyä ja huomioi lainsäädännössään paljolti EN:n sopimusten periaatteita. EN:n sopimukseen ulottuvat monelle alalle mutta alusta alkaen on sen työssä kiinnitetty runsaasti huomiota ihmisoikeuksiin ja perusvapauksiin. EN:n ihmisoikeussopimukseen liittyy poikkeuksellisen tehokas täytäntöönpanokoneisto. Koska Suomi ei kuulu EN:oon ei se ole luonnollisesti voinutkaan liittyä myöskään sen ihmisoikeussopimukseen joten Suomea sopimus ei sido.

"ihmisoikeuskoneistosta"

Käsiteltäväksi hyväksytty ihmisoikeuksien loukkaus pyritään ensin saamaan sovittua EN:n ihmisoikeuksien toimikunnassa. Jos sopimukseen ei päästä, voidaan asia saattaa EN:n ihmisoikeuksien tuomioistuimeen tai jos sitä ei siirretä sinne käsittelee sen EN:n ministerineuvosto, joka muutenkin vastaa päätösten täytäntöönpanosta. Oikeuksiensa

loukkauksen saavat (jos ko valtio on hyväksynyt tätä koskevan valinnaislausekkeen) saattaa käsiteltäväksi valtioiden ja järjestöjen lisäksi myös yksityiset henkilöt. Yksityisillä henkilöillä ei ole kuitenkaan oikeutta saattaa asiaansa tuomioistuimen käsiteltäväksi vaan siihen ovat oikeutetut vain ao valtiot ja em ihmisoikeuksien toimikunta. Koska ministerineuvoston raportti julkaistaan ja sopimuspuolet ovat hyväksyneet ministerineuvoston päätökset itseään sitoviksi on EN:n päätöksillä konkreettista merkitystä.

Pitäisikö Suomen liittyä?

Suomenkin ihmisoikeuskulttuuria varmasti edistäisi jos kansalaiset voisivat vedota yleiseurooppalaiseen elimeen katsottuaan, etteivät ole oikeutta saaneet kotimaisilta viranomaisilta. Myös Suomen voimassaolevat lainsäädännökset voisivat joutua tämän yleisemmän tarkastelun kohteiksi, esim rikosoikeudellinen pidätysaikamme varmasti katsottaisiin olevan liian pitkä sekä nykyisessä että uudistuksena ehdotetussa muodossaan. Tätä tervehdyttävää vaikutusta ei kukaan kieltäneekään mutta eri-

mielisyttä ovat sen sijaan aiheuttaneet EN:oon liittyvät poliittiset tunteet. Jotkut kokevat jäsenyyden tekevän Suomen ulkopoliitikasta liian länsipainotteisen. Tällä hetkellä Suomen virallinenkin asenne lienee hyvin varovainen koska lähentymistä länteen (EFTA, EUREKA) on viime aikoina muuten tapahtunut. Odotettavissa siis tuskin on, että Suomen liittymistä tullaan vakavissaan ainakaan moneen vuoteen harkitsemaan ja kansalaismielipiteellä ja poliittisella yksimielisyydellä tulee joka tapauksessa olemaan suuri merkitys asiaa päätettäessä. On myös esitetty ajatuksia, että Suomen tulisi kehittää muita keinoja ihmisoikeuksien edistämiseksi mutta yhtään vakuuttavaa "vaihtoehtoa" ei tietääkseni ole pystytty ainakaan toistaiseksi esittämään. Puutteistaan huolimatta on EN:n ihmisoikeussopimusloukkausten täytäntöönpano tällä hetkellä olemassaolevista tehokkain.

Kieltäytyminen ihmisoikeutena

Euroopan neuvostossa on käsitelty myös aseistakieltäytymistä ja mahdollisuutta laajentaa EN:n ihmisoikeussopimusta niin, että kieltäytymisestä tulisi tunnustettu ihmisoikeus. Tällä hetkellä ei oikeutta kieltäytyä asevelvollisuudesta ole suoranaisesti sisällytetty EN:n eikä YK:n ihmisoikeussopimuksiin. EN on ollut ensimmäinen kansainvälinen elin, joka aktiivisesti kiinnitti huomiota aseista-

kieltäytymiseen. EN:n yleiskokous käsitteli asiaa ensi keran 1960-luvun puolivälissä Amnesty Internationalin ehdotuksesta. EN:n neuvoo-antava yleiskokous hyväksyi 1967 päätöslauselman (337), jonka mukaan asevelvollisella tulisi olla oikeus kieltäytyä syvän vakaumuksen perusteella. EN:n ihmisoikeussopimuksessahan on taattu ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapaus. Yleiskokous kehoitti jäsenmaita saattamaan lainsäädäntönsä mahdollisimman lähelle päätöslauselmansa periaatteita. 1970-luvulla yleiskokous ehdotti useita kertoja ministerineuvostolle, että kieltäytyminen sisällytettäisiin EN:n ihmisoikeussopimukseen, huomattavimmin 1977 kun se hyväksyi päätöslauselman (816), jossa se uudisti em päätöslauselman 337 ja esitti tätä laajentavia suosituksia. Ministerineuvosto ei katsonut voivansa toimia yleiskokouksen toivomusten mukaisesti mutta ilmoitti monien jäsenvaltioiden pyrkivän toteuttamaan päätöslauselma 337:n periaatteet ja joidenkin valtioiden jo toteuttaneen suurimman osan näistä periaatteista lainsäädännössään.

1981 pyysi ministerineuvosto valmistelemaan ihmisoikeuskomiteansa muotoilemaan uudet periaatteet aseistakieltäytymisestä päätöslauselma 337:n pohjalta. Tämän työn tuloksena on todennäköisimmin jo syksyllä odotettavissa suositusluonnos (kysymyksessä olisi siis nyt ministerineuvoston suositus jäsenvaltioille eikä vain

yleiskokouksen) ja laaja asiakirja aseistakieltäytymisestä.

EN:n jäsenmaissahan on aseistakieltäytymislainsäädäntö eri tasoista, joissakin maissa ovat asiat hyvin kun taas toisissa todella huonosti. Koska joidenkin maiden valmius hyväksyä aseistakieltäytyminen ihmisoikeudeksi on ilmeisen olematon ei ehkä ole syytä olla turhan toivorikas ministerineuvoston mahdollisen suosituksen sisällönkään suhteen mutta edistystä asiassa tulee joka tapauksessa tapahtumaan.

Mainittakoon, että myös EC:n parlamentti on 1983 hyväksynyt aseistakieltäytymisestä ns "Macciocchi" suosituksen, missä mm tuetaan EN:n yleiskokouksen hyväksymiä periaatteita. Aseistakieltäytymiseen on muutenkin kiinnitetty runsaasti huomiota myös EC:ssä.

Viime vuosina on aseistakieltäytymis- yms järjestöille aktiivisemmin tiedotettu asian edistymisestä EN:ssä ja EC:ssäkin ja samalla on näiden järjestöjen edustajilla ollut mahdollisuus esittää omia näkökantojaan. Syksyllä 1984 järjestivät eräät nuorisojärjestöt Strasbourgissa EN:n nuorisokeskuksessa symposiumin "Vakaumuksellinen kieltäytyminen ihmisoikeutena". Symposiumin yhtenä tuloksena oli EN:lle annettava lisäpöytäkirjaehdotus asiasta. Tämän jälkeen on vuonna 1985 ollut Luxemburgissa kokous, missä järjestöt ja virkamiehet ovat selostaneet kantojaan ja käsi-

tyksiään asian edistymisestä. Toinen tällainen kokous oli tänä kesänä Strasbourgissa. Tässä kokouksessa, kuten ensimmäisessäkin Strasbourgin kokouksessa, oli Sivariliitolakin edustus. Tämän kesäinen kokous oli vain puolitoista-päiväinen ja aika meni melkein siihen, että järjestöjen edustajille luennoititiin aiheesta, kerrottiin viimeiset kuuluiset asian käsittelystä ja käsiteltiin jonkin verran joidenkin maiden tilannetta. Eri-tyisesti puhutti jälleen keran Kreikan surkea tilanne ja tilaisuuteen oli jopa uskaltautunut Kreikan valtion edustaja puolustelemaan maansa tilannetta (Kreikassahan ei ole minkäänlaista vaihtoehtoa kuin uskonnollisista syistä ja tämäkin vaihtoehtopalvelus on vain aseeton ja pitkä sellainen) - tosin tälle yleisölle erittäin huonolla menestyksellä.

Joka tapauksessa, oli Suomi sitten EN:n jäsen tai ei, on meillekin hyödyksi jos aseistakieltäytymisoikeus kehityy EN:n piirissä koska EN:n sopimukset toimivat niin Suomessa kuin YK:ssäkin jonkinlaisena mallina. Suomellakin voidaan katsoa olevan moraalinen velvollisuus pyrkiä EN:n sopimusten mukaiselle eurooppalaiselle ihmisoikeuksien minimivaihtamustasolle.

Soile Pohjonen

Helsingin Sadankomitea käynnistää Rauhanasemalla lokakuun 1. päivänä keskiylikkoiltaisin pyörivän keskustelutarjan

MINÄ, SUOMI JA MAAILMA

jossa eri alustajien provosoimina kelataan itse kunkin suhdetta muihin ihmisiin ja pohditaan erilaisten valintojemme vaikutusta suomalaisessa yhteiskunnassa ja maailmassa. Koska sarjan aiheet ovat varsin laajoja, on tarkoituksena myös perustaa työryhmiä, joissa on mahdollisuus jatkaa eri kysymysten käsittelyä.

O h j e l m a

1.10. Ei kuulu mulle vai kuuluuko?

Tiedämme kolmannen maailmansodan jo alkaneen ja tappavan yli sadan Hiroshiman verran ihmisiä vuosittain nälällä ja sairauksilla. Suljemmeko silmämme? Vetäydymmekö omiin oloihimme toteuttamaan itseämme kuluttamalla? Välttämekö sellaista tietoa, joka auttaisi meitä hahmottamaan pelin, jossa itse olemme mukana?

8.10. Kuka pelkää rauhanmiestä?

Loitontaako sivarin tai kommunismin pelko ihmisiä rauhanliikkeestä? Vai onko kysymys siitä, ettei rauhan asiaa kannata sen kummemmin ajaa: sehän on turhaa, koska ihminen on luonnostaan aggressiivinen ja koska päätökset tehdään aina tavallisten ihmisten yläpuolella ja koska sotia on aina ollut jne. jne.

15.10. Rauha on politiikkaa

Sotiin ei liity mitään kohtalonomaista. Sodat ovat ihmisten tekemiä. Ne ovat politiikan tuotteita ja samalla sen toteuttamisen keinoja. Jos tämä väite pitää paikkansa, voidaan sotia myös estää ja ne voidaan kokonaan poistaa politiikalla.

Mutta rauhanliikettä ei vie yhteiskunnallisiin päämääriin vielä se, että ollaan yleensä rauhan puolesta tai yleensä aseita vastaan.

22.10. Harmaa Suomi

Armeijalla ja maanpuolustuksella yleensä on Suomessa melkoinen jalansija: on yleinen asevelvollisuus, on varainhankintaan erikoistuneet parlamentaariset komiteat, on maanpuolustuskurssit, maanpuolustusjärjestöt, on paraateja, näyttelyjä siellä ja täällä. Ja yhteiskunnan militarisoitua yritetään yhä jatkaa: aito siviilipalvelusvaihtoehto lopetetaan, naisetkin halutaan harmaisiin ja kriisilakeja ajetaan eteenpäin.

On aika heittää hiekkaa rattaisiin. Miten olisi vaikkapa taistelu Santahaminasta?

29.10. Mihin sotaan Suomi varustautuu?

Löytyykö Suomen armeijalle sopivaa sotaa nykyisessä Pohjolassa? Miltä suunnalta löytyy vihollinen? Mitkä ovat aseteknologian - ja yleensä teknologian - kehittymisen luomat uudet uhkakuvat? Mikä on väestönsuojelun merkitys? Lisääkö varustautuminen ylipäättään turvallisuuttamme?

5.11. Aseet pois ja pää puskaan?

Pasifistit jotka kieltäytyvät aseista pitävät tavoitteena yksipuolista aseistariisuntaa myös valtiollisella tasolla. Autoritaarisesti järjestettyä asevoimaa vastaan he asettavat väkivallattoman vastarinnan, jonka menestyksellisyydestä löytyy esimerkkejä niin ruohonjuuritasolta kuin kansallisista vallankumous- ja vapautumisprosesseistakin.

12.11. Rauhanliike - Euroopan mahdollisuus?

Yli neljäkymmentä vuotta toisen maailmansodan jälkeen ovat eurooppalaiset yhä uhkana toisilleen. Kahden sotilasliittoutuman jakamalle alueelle on varastoitu vastapuolen tuhoamiseksi tarkoitettuja aseita enemmän kuin niitä tarvittaisiin kaikkien viiden maanosan hävittämiseen.

Onko eurooppalaisesta rauhanliikkeestä blokkien murentajaksi? Ja jos sotilasliitot purettaisiin, miten kävisi talousyhteisöjen, Berliinin, idän ja lännen yhteiskuntarakenteiden?

19.11. Me ja mutakuonot

Ne yrittävät tulla tännekin rikkomaan rauhamme. Minkä sille voi jos ne eivät tule keskenään toimeen - niiden olisi joka tapauksessa parempi olla jossain muualla.

Rauhallisesti pakolaiset, rauhallisesti vähemmistöt, toisinajattelijat, rauhallisesti...

26.11. Tavaramarkkinat

Mitä rauhanpoliittista merkitystä on Lois-farkuilla? Juovatko kiinalaiset Liptontea, Cocacola? Oletko onnistunut tilaamaan Helsingissä kupillista Africafeta? Entä paljonko puuvillaa, teetä ja kahvia on kasvatettava ja poimittava yhden traktorin ostamiseksi? - Ainakin enemmän kuin eilen.

3.12. Asevarustelu - ketä varten, ketä vastaan

Tilaisuudet alkavat klo 18. Rauhanasemalle Itä-Pasilaan pääsee keskustasta esimerkiksi bussilla 17, ratikalla 7 sekä kaikilla sähköjunilla.

TUNNUSTATKO?

Etsimme siviilipalveluskirjan ATL:ää käsittelevään lukuun tietoa tapauksista, joissa kaksi hakijaa on käyttänyt samaa taikka samantapaista selvitystä vakaumuksesta mutta saaneet kuitenkin erilaiset päätökset.

Jos olet kopsannut ystäväsi,

isoveljesi, isoisäsi tai äitisi papereita ota yhteyttä Tapio Puhakkaan A-talo A1, 04110 Nikkilän sairaala, puh. (klo. 8-16) 90-2351422. Vakau-
musta ei tietystikään julkais-
ta tai käytetä nimellä varus-
tettuna taikka muuten tunnis-
tettavassa muodossa.

VAKAUMUSTODISTUKSIA — 200 ENSIMMÄISTÄ ILMAISEKSI!

Oletko hakemassa siviilipalvelukseen, mutta vakaumuksen todistajia ei löydy?

Ei huolia. Sivariliitosta saat nopeasti luotettavien henkilöiden allekirjoittamia vakaumustodistuksia.

Täytä alla oleva kuponki ja lähetä tai tule käymään Sivariliittoon.

Osoite: Rauhanasema, Veturitori, 00520 Helsinki
Puh.: 90-140427

Tilaan Sivariliitosta luotettavan vakaumustodistuksen.

Kieltäydyn aseista eettisistä uskonnollisista syistä.
 eett. ja uskonn.

Lisäksi haluan että todistuksessa mainitaan seuraavat seikat:

Nimi:..... synt.vuosi:.....

Osoite:.....

Puh:.....

ATL:N TUTKINTA

MIKSI PELASTUSALAA?

Pelastuspalvelu voidaan ymmärtää eräänä siviilipalvelusteh-
tävänä vain katsastamalla hie-
man siviilipalveluksen mennei-
syyteen. Ennen kun Suomessa
oli minkäänlaista mahdolli-
suutta vapautua aseellisesta
palveluksesta joutuivat aseis-
takieltäytyjät palvelemaan ar-
meijan sairaaloissa ja palo-
kunnissa. Tällä tavalla armei-
ja toisaalta pystyi tyydyttä-
mään monia kieltäytyjiä tarjo-
amalla heille mahdollisuuden
välttyä suoranaiselta aseiden
hipelöinniltä ja toisaalta se
itse pystyi jatkuvasti hyöty-
mään heidän työvoimastaan.
Tärkeää ideologisesti oli ar-
meijalle myös se, että aseis-
takieltäytyjät täyttivät tällä
tavoin "velvollisuutensa", o-
sallistua maanpuolustukseen.

Arnt Pekurisen ja muiden a-
seistakieltäytyjien päättäväi-
nen toiminta sai aikaan Lapu-
anliikkeen vuonna 1931 ensim-
mäisen siviilipalveluslain.
Eduskunta hyväksyi lain kaiken
lisäksi yksimielisesti. Laissa
osoitettiin aseistakieltäyty-
jille mahdollisuus palveluun
joko "sairaanhoidtajana tai
muuna aseettomana puolustus-
laitoksessa" tai "muussa val-
tion laitoksessa".

Aseistakieltäytyjien suuntaa-
minen palvelemaan mahdollisim-
man pitkälle aloille, joissa
heistä on hyötyä sota-aikana,
oli alusta lähtien suunnitte-
lijoiden mielessä. Tämän lain
nojalla ehti palvella 500-600
miestä ennen vuotta 1948. Tar-
kempia tilastoja ei ole, koska
joukko-osastot saivat itsenäi-
sesti käsitellä nämä asiat.

SODAN JÄLKEEN

Sodan jälkeen aseistakieltäy-
tyjien määrä nousi vähäsen.
Uutena piirteenä oli jehovan
todistajien alkaminen kieltäy-
tymään kaikesta palvelusta -
myös korvaavasta.

Vuonna 1959 eduskunta muutti
lakia siten, että kieltäytyymi-
sen syyksi hyväksyttiin uskon-
nolliset tai siveelliset syyt.
Palvelus piti suorittaa puol-
ustuslaitoksessa, valtion si-
viilihallinnossa tai erityi-
sissä työlaitoksessa. Kieltäy-
tymissyiden tutkintaa varten
perustettiin pääesikuntaan e-
rityinen tutkijalautakunta.
Lautakunnan päätöksestä sai
valittaa puolustusministeri-
öön, joka ei tietävästi muut-
tanut yhtäkään päätöstä haki-
jalle myönteisesti.

Karvian häpeä

Pahamaineisessa Karvian työ-
laitoksessa joutuivat jehovan
todistajat kärsimään surkeissa
oloissa jopa kaksi vuotta.
Työlaitos oli itseasiassa sul-
jettu rangaistuslaitos, joka
oli vain luokiteltu palvelus-
paikaksi, jotta vankitilastot
näyttäisivät kauniimmilta.
Puolustusministeriö yrittikin
lakkauttaa sen jo 1962, kun
laitos oli saanut paljon kiel-
teistä julkisuutta. Vasta
vuonna 1969 tilanne oli kypsä
lain muutokseen. Kymmenessä
vuodessa ehti palvella kaikki-
aan 1400 kieltäytyjää vuoden
1959 lain alaisena.

Nuorisoliike ja radikaalipasi-
fistit vaikuttivat voimakkaas-

tönsuojelukoulutus. Samalla heidän suunniteltiin muodostavan valmiuosaston ja koulun toiminnan kannalta tarpeellisen harjoitus- ja työasoston. "Aikaa myöten heistä suunnitelmien mukaan koostuu väestönsuojelun poikkeusolojen organisaation valmiiksi koulutettu ja iältään nuori runkohenkilökunta", totesi aseistakieltäytymisen selvittämiskomitea vuonna 1970. Myös lentokentällä annettavaa koulutusta voitiin luonnontietä komitean mukaan "erikoistuneeksi pelastuskoulutukseksi tai katastrofikoulutukseksi".

Työaika palokunnassa

Komitea suoritti selvitystyönä aikana vierailun Seutulan lentoasemalla ja mainitsee työajan olevan kahdeksan tuntia varsinaisessa työssä ja "työajan päätyttyä osa heistä ns. "varuillaanoloaikana" suorittaa eräänlaista palvelusta siten, että he hälytyksen varalta ovat lentoaseman alueella niin, että hälytyksen sattuessa aina on saatavilla riittävä määrä henkilökuntaa palo- ja pelastuskalustoa käyttämään.

Varsinaisen hälytyksien lisäksi varuillaanoloaikana voidaan huonon sään tai muun lentoturvallisuutta vaarantavan säätilan takia ylläpitää "huonon sään valmiutta", joka merkitsee käytännössä sitä, että palokunnan kalusto on miehitettynä lentokentän lähetyvillä". Komitealle selvitettiin varuillaanoloajasta, että silloin "voidaan suorittaa eräitä muitakin hälytysluonteisia tehtäviä".

Varuillaanoloajan lisäksi sivarit tekivät työajan ulkopuolella apupäivystystehtäviä ja kenttäpäivystystä. Kaikki nämä hommat yhteenlaskettuna edellyttivät, että paloasemalla oli kaikkina aikoina kaksi-

kolmasosaa sivarista paikalla. Sivareille myönnettiin pitempää työlomaa ja sunnuntailomia joka kolmas viikko. Iltalomat olivat keskiviikkona, lauantaina ja sunnuntaina.

Palveluksessa olevat sivarit kertoivat komitealle, että he pitävät epäselvänä sääntöjä siitä, "mitä tehtäviä varuillaanoloajalla voidaan säännöllisen kahdeksan tunnin päivätöiden päätyttyä suorituttaa". Erityisen rasittavina pidettiin huonon sään valmiutta, jolloin useita päiviä peräkkäin ainakin huomattava osa siviilipalvelusmiehistä joutui olemaan hälytysvalmiina paloautoissa lentoaseman läheisyydessä. Lisäksi sivarit kertoivat, että heillä oli varuillaanoloaikana teetetty lumi töitä.

Komitean mukaan työaikakysymys voitiin vastaisuudessa järjestää paremmin, kun sivareiden määrän lisääntyminen lähelle laitoksen maksimikapasiteettia (32) sallii laitoksen työtehoa ylläpitäen järjestää vapaa-aikaa entistä joustavammin. Näin paljon sivarit valittivat, vaikka kuulemisen aikana oli läsnä laitoksen johtoa valvomassa lausuntoja.

Siviilipalvelus siviloituu

Pääesikunnan vastaanpyritystä huolimatta siviilipalvelus kehittyi koko seitsemänkymmen luvun suopeasti: vuonna 1972 siirrettiin tutkijalautakunta muodollisesti oikeusministeriön alaisuuteen, vuonna 1973 siirrettiin koko järjestelmän hallinnointi työvoimainisreriölle (myöhemmin sinne siirtyi pääesikunnasta evp:nä Poutanen); vuonna 1975 jehovan todistajien kokonaan vapauttaminen oli lähellä, kun hallitus oli jo tehnyt myönnteisen lakiesityksen mutta hallituksen kaatuminen keskeytti hankkeen käsittelyn e-

ti 1960-luvun henkiseen ilma- piiriin. Yleinen antimilitarismi vaikutti poliittisissa puolueissa voimakkaammin kuin koskaan aikaisemmin. Erityisesti jehovan todistajien asemaan vedoten saatiin läpi laki, jossa ensimmäistä kertaa luotiin armeijasta itsenäinen palvelusmuoto - siviilipalvelus. Tähän palvelumuotoon olivat oikeutettuja kaikki ne, joilla oli uskonnollinen taikka eettinen vakaumus.

Puolustusministeriön vastatoimet

Puolustusministeriö ryhtyi heti toimiin uutta lakia ja asetusta vastaan hyväksymällä parin kuukauden kuluttua palveluspaikaksi Helsingin lentoaseman palokunnan. Palokuntaan määrättiin niin paljon miehiä, että puolet kaikista olemassa olevista palveluspaikoista piti lakkauttaa, koska niihin ei enää riittänyt sivareita. Lakkautettujen paikkojen listalla olivat seitsemän metsäopistoa, kaksi keskussairaala-

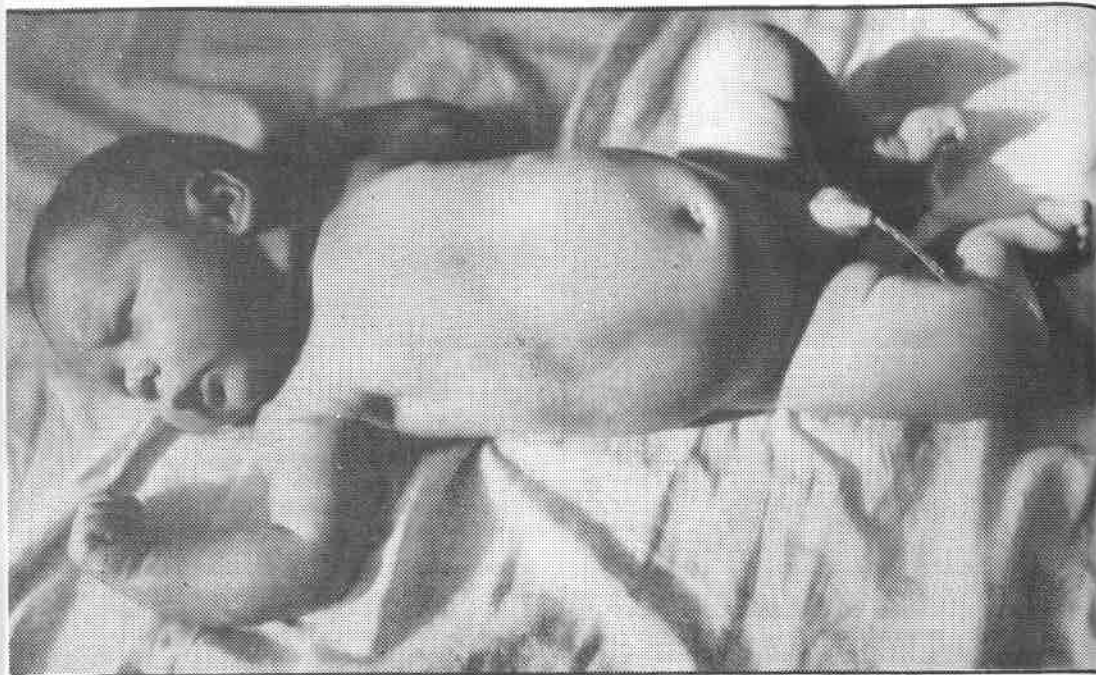
sairaanhoitokoulu ja sokeainkoulukoulu. Tuolloin pääesikunta vielä vastasi palveluksen yleisestä järjestämisestä ja siksi se saattoi itsenäisesti päättää mihin se sivareita sijoitti.

Asepalveluksen ulkopuolisen järjestelmän syntyminen kyseenalaisti kiusallisella tavalla koko asevelvollisuusjärjestelmän. Seutulaan saatettiin sijoittaa vain korkeampaan palveluskelpoisuusluokkaan kuuluvia miehiä tehtävien erikoisluonteen takia. Palveluspaikkoja oli tuolloin vain viitisenkymmentä.

Pääesikunta yritti ratkaista paikkapulaa väestönsuojelukoulun kanssa alettavalla yhteistyöllä. Valtioneuvosto valtuutti vuoden 1970 alussa sisäasiainministeriön tekemään sopimuksen pääesikunnan kanssa 40-50 siviilipalvelusmiehen sijoittamiseksi vuosittain väestönsuojelukoululle. Tavoitteena oli antaa siviilipalvelusmiehille täydellinen väes-

duskunnassa; vuonna 1978 annettiin kunnille oikeus käyttää sivareita työvoimana; vuonna 1979 sivareiden asema rinnastettiin muihin työntekijöihin. Kymmenessä vuodessa sivareiden nousi sivareiden lukumäärä 200 miehestä tuhanteen.

osin ja työvoimapolitiittisesti ratkaisu oli heikosti perusteltavissa. Pitkän taistelun ja painostuksen seurauksena TVH luopuikin vuonna 1977 sadasta siviilipalvelusmiehestään ja lopetti heidän sijoittelunsa ainiaaksi(?).

Kehityksen toisena linjana kuitenkin jatkui pyrkimys sijoituspolitiikalla ohjata palvelusta kriisihallintoa tukeväksi ja toisaalta tarjota vain marginaalisia työtehtäviä. Seuraava huomattavampi yritys kasarmisoida palvelus oli liikenneministeriön (TVH) korpietyömaat. Ratkaisu oli täysin epäonnistunut ja se tuottikin jatkuvasti oikeudenkäyntejä ja kurinpitorangaituksia sivareiden ja työjohton jatkuvien riitojen seurauksena. Lisäksi olot majoitustyömailla olivat heikot kaikilta

Palotoimi ja siihen antannettu koulutus tyydytti kovasti sivarin siviililuonteisuutta vastustaneita ja niinpä muillakin lentokentille alettiin 1970-luvun puolivälissä työntää sivareita: Oulu (1976) ja Jyväskylä aluksi, seuraavaksi suunniteltiin Turkua ja Vaasaa (1978) ja myöhemmin kaikkia muitakin suuria lentokenttiä. Tampereen lentoasema näkyin 80-luvun alussa palveluspaikkaluettelossa mutta siellä palveluksessa olleista ei ole tietoa.

LISÄÄ PALOKUNTIA JA JATKUVIA ERIEMLISYYKSIÄ

Liitto ei tiedä työaikaepäselvyyksiä esiintyneen muilla lentokentillä kuin Helsingissä. Lomien saannissa oli Vaasassa 1980-luvun alussa hankaluuksia mutta muuten niistä ei ole valiteltu.

Vaikeudet jatkuvat

Helsinki-Vantaan lentoaseman palokunnan sivarit joutuivat jatkamaan työtään komiteankin arvostelemaa työaikaa noudattaen vuoteen 1976 saakka. Lentoaseman päällikkö Wikmanin mukaan siviilipalvelusmiesten työvoiman käyttöä haluttiin tuolloin tehostaa muuttamalla heidän työaikansa 40-tuntiseksi ja samalla lisäämällä varuillaanoloaikaa 64 tuntiin viikossa. Varuillaanoloaikaan ei lentoasemanpäällikön mukaan tarvinnut laskea lainkaan työajaksi. Sivariliiton puheenjohtaja ja sihteeri kävivät neuvotteluja kentän johdon kanssa siitä, että varuillaanolo laskettaisiin edes 50 prosentin mukaan työajaksi.

Sivariliiton edustajat viittasivat myös työvoimaministeriön päätöseen siviilipalvelusmiesten työajasta, jonka mukaan sivareiden olisi noudatettava laitoksessa yleisesti noudatettavaa työaikaa. Liikennepäällikkö Helkamo totesi, että laitos on tässä tapauksessa Helsingin lentoasema, eikä lentoaseman palokunta, ja työaika on tällöin 24 tuntia vuorokaudessa. Helkamo sotki pää-

töksessä mainitun työajan laitoksen aukioloaikaan. Työvoimaministeriön (TVM) päätöksessä viitattiin työntekijöiden työssään noudattamaan työaikaan. Kokouksessa sovittiin jatkoneuvotteluista, joiden toteutumisesta ei ainakaan liiton arkistossa ole mitään mainintaa ja näin tehdyt suunnitelmat toteutettiin.

Normaali työaika

Sivareiden työajan rinnastamista tavallisiin työntekijöihin annettiin työvoimaministeriön päätös vuonna 1979. Väestönsuojelukoululla ei muutettu työaikaa heti TVM:n päätösten tultua voimaan vaan siellä jatkettiin päivystyksen avulla sallittun työajan ylittämistä 20 tuntia viikossa. Keväällä 1980 sivareiden omasta aloitteesta saatiin päivystykset lyhennettyä ja työaika säädettyä nuodattavaksi.

TVM:n päätöksen takia jouduttiin muuttamaan paloaseman sivareiden työaika 56-tuntiseksi viikossa, joka olikin voimassa aina tämän vuoden elokuuhun saakka. Palokunnan viime keväinen lakkomylläkkä sai huomattavasti julkisuutta lehdissä. Se poiki lopulta tuloksia ja työaikaa vähennettiin kahdeksalla tunnilla viikossa nykyiseen 48 tuntiin. Vieläkään ei sivareille haluttu antaa säästöjen mukaista 40-tunnin työviikkoja vaan tälläkerralla viitattiin vakinaisten palo-

miesten työaikaan joka saa olla ministeriön erikoispäättöksen mukaan 48-tuntinen. Palomiehille tietysti korvataan tällätavalla jatkuvasti tehty ylityö. Sivariliitto ja lentokentän sivarit ovat tehneet oikeusasiamiehelle valituksen työajasta. Vastausta odotellaan yhä.

Uusilaki

Sijoittelupolitiikalla ei saatu ohjattua sivareita sotilaiden mielestä tarpeellisessa määrin pelastusalalle. Lentoasemien palokunnissa työskenteli 60-70 miestä. Lohjan väestönsuojelukoululle ei saatu koskaan sijoitettua kymmentä miestä enempää ja 1970-luvun lopulla tuli valtion palo-opistokin palveluspaikaksi lähes kahdellekymmenelle miehelle.

Tilannetta yritettiin korjata vuonna 1979 asetetulla Liinamaan työryhmällä, jonka tuli osoittaa, ettei järjestelmä toiminut ja muutoksia tarvittaisiin. Lääkkeeksi se tarjosi palveluksen entistä tiukempaa sitomista maanpuolustuksen päämääriin (ks. myös juttu koulutusohjelmasta).

Uudemman kerran kun yrittää ja oikealla hetkellä niin kyllähän se siitä onnistuu, ajateltiin pääesikunnassa vuodenvaihteessa 1984. Laki menikin läpi kesällä 1985 siitäkkin huolimatta, että paloalan kaikki ammattiryhmät vastustivat sivareiden sijoittamista palokuntiin. Kunnat eivät myöskään suostuneet sijoittamaan yhtään ainokaista sivaria autoihinsa taikka toimistoihinsa. Kaiken lisäksi sisäasiainministeriö katsoi, että sivareiden sijoittaminen palolalle on ristiriidassa paloa-

lan pitkäntähtäyksen suunnitelmien kanssa.

Ei tarvetta pelastus- tai ensiapukoulutukseen

Suomessa on palokunnissa 3000 vakinaista työntekijää ja palontorjuntajärjestöissä (VPK) 7000 aktiivista jäsentä sekä lisäksi huomattava määrä entisiä jäseniä ja koulutettua henkilökuntaa. Väestönsuojelujärjestöissä on jäseniä yli 20 000. Oman panoksensa henkilökunnan kouluttamisessa on antanut myös sotilaitos, joka kouluttaa jatkuvasti suojeluhenkilökuntaa osasta asevelvollista. Sisäasiainministeriö taas kouluttaa jatkuvasti 3000 henkilöä vuodessa väestönsuojelukursseilla.

Terveydenhoitohenkilökuntaa on Suomessa yli 100 000, mihin on laskettu mukaan ammattikoulutuksen saaneet henkilöt (mm. lääkärit, eläinlääkärit, hammaslääkärit, sairaanhoitajat, terveydenhoitajat, mielisairaanhoitajat, perushoitajat, apuhoitajat). Sotilaitos antaa vuosittain koulutusta lääkärimiehille, joita on reservissä tuhansia. Oman panoksensa vahvuuslaskuihin antaa myös Suomen punainen risti, jonka järjestämällä ensiapukursseilla on kymmeniätuhansia ihmisiä.

Kaikki "järjelliset kriisit" jo hallinnassa

Kaikkiin järjellisiin "kriiseihin" on olemassa jo tarvittava koulutettu henkilökunta sekä pelastusalalle että ensiapualalle. Jopa hyväksymällä laskentaperusteeksi sodan tarpeet päädytään uuden lain arvioinnissa mielettömyyteen. Rauhaliike ei kuitenkaan ota toimintansa lähtökohdaksi yhteiskunnan tarpeita "kriisiaikana" vaan tarkastelunäkökulma on rauhanajan yhteiskunnan tarpeet ja tavoitteet. Tässä rauhanajan turvaamisessa pelastustoimi osoittautuu entistäkin huonommin perustellulta valinnalta.

Kaiken lisäksi palomiehet itse ovat arvioineet sivareista olevan "vähän tai ei lainkaan hyötyä" todellisessa onnettomuustilanteessa. Lentoasemien (Helsinki ja Jyväskylä) palomiehet arvioivat että, jos niiden kaikki sivaripaikat lakkautettaisiin saisivat palokunnat arviolta pari vakinaista palomiestä sivareiden tilalle. Näin siis arvioitiin 6-7 sivarin työpanos.

Sotilaskenttä

Jyväskylän Tikkakosken lentokenttä on samalla ns. yhteistoimintakenttä, jolle on sijoitettu ilmavoimien tiedustelulentolaivue. Palvelustehtäviin kuuluu sivareille myös ilmavoimien koneiden turvallisuuden vastaaminen sekä kentän kunnossapito, josta hyötyy suoranaisesti myös ilmavoimat. Sivariliitto jätti oikeusasiamiehelle elokuun lopussa valituksen Tikkakosken lentokentän soveltavuudesta siviilipalveluspaikkana. Laissa aseettomasta palveluksesta ja siviilipalveluksesta on selvästikin tarkoitettu, että siviilipalvelusmiesten sijoittaminen siviilihallintoon tarkoittaa heidän vapauttamista puolustuslaitoksen palvelemisesta. Tämän tulisi näin näkyä paikan siviililuonteisuudessa, mikä ei Tikkakoskella tällä hetkellä toteudu. Ilmavoimien lentoliikennettä on huomattavasti myös muilla lentokentillä normaalisti ja erityisesti sotaharjoitusten aikana.

Tom Lindahl

Aseostot – talouspolitiikkaa?

"Kansakunnan poliittinen muisti 3 kk"

Väinö Tanner huomautti kerran, että kansakunnan poliittinen muisti on kolmen kuukauden pituinen. Liekö tämä myös syy siihen, että hän toimi miten toimi. Kukapa meistä enää muistaa miten Parikkalan kirkkoherra, puolustuspastori Saukkonen laskeskeli puolustusmenoja vuonna 1982 ja perusteli työllisyyteen ja kauppaan vedoten lisähankintoja Neuvostoliitosta.

Nyt olemme pian tulossa samantyyppiseen tilanteeseen. Pihlajamäki kävi kuuluisalla matkallaan itärajan takana 1985 katsomassa kuinka "suurella maalilla on isot pelit ja vehkeet". Tosin hän väitti olevansa täysin tietämätön mistään asehankinnoista. Kenraalikuntaa hänellä oli mukana iso leegio katselemassa isoja pelejä ja vehkeitä.

Ylijäämä 5 mrd

Öljynhinnan romahdus on saanut Suomen ulkomaankaupan Neuvostoliiton kanssa 700 miljoonaa ruplaa (5 mrd. markkaa) ylijäämäiseksi. Kohteliaita kun ollaan puolin ja toisin saimme nauttia heinäkuun puolivälissä Neuvostoliiton puolustusministeri Sergei Sokolovin viisipäiväisestä vierailusta. Puolustusministeriö luonnehti tiedotteissaan vierailua kohteliaisuus- ja tutustumiskäynniksi ja se kiisti että sen aikana olisi käyty virallisia neuvotteluja taikka sovitettu aseostoista (kaikki sanomalehdet).

Maailman suurin/toiseksi suurin sotaministeri laahasi mukanaan varsin arvovaltaisen sotilaskataraan: ilmavoimien komentajan, sotalaivaston komentajan ja esikuntapäällikön. Vierailun aikana neuvostoliittolaiset näkivät kuinka suomalaiset osaavat käyttää heiltä aikaisemmin ostettuja nykyaikaisia asejärjestelmiä. Suomessa kävi kaiken lisäksi pari viikkoa ennen ministerin vierailua näytillä uusimmat hävittäjät.

Budjettitaktiikkaa

Olkoonkin niin, että sotilaiden ja ministerien vierailut olivat sovitut hyvissä ajoin etukäteen niin, että ne tapahtuvat aina kesällä kun käydään budjettineuvotteluja. Julkiisuus tuskin häiritsee määrärahojen saannissa. Puolustusministerit valittavat aina neuvottelujen aikana määrärahojen jälkeensä jääneisyyttä, tekniikan kallistumista, tutkien heikkoutta, kertausharjoitusten määrän vähäisyyttä, laivaston ruostumista, ... Väläyttipä amiraali Tikka sukellusveneen tarpeenkin kesäkuussa. Tämän siittäkin huolimatta, että Pariisin rauhansopimus kieltää moiset vedenalaiset aseet.

Suomen ja Neuvostoliiton sotilaiden ystävyys eteni taas aihomoharppauksen, kun Aamulehti julkaisi 21.8. Jaakko Valtasen haastattelun, jossa hän ilmoitti, että "puolustusvoimat on valmis nopeuttamaan kalustotuontiaan Neuvostoliitosta,

jos näin voidaan auttaa maiden välisen kaupan tasapainoittamisessa". Näinhän se on ja asevoimat taas tarjoaa auttavan kätensä hyvinvointimme säilyttämiseksi, kansainvälisen kilpailukyvyyn tukemiseksi, työllisyyden takuun saamiseksi, kansalaisten perusoikeuksien kohentamiseksi,...

Tulevat korotukset

Kenraali Jaakko Valtanen kertoi lehdelle, että puolustusvoimat ovat juuri saaneet valmiiksi viisivuotinen tuontiohjelma "Neuvostoliitosta. Tuonnin nopeuttaminen olisi perusteltua senkin vuoksi, että puolustusvoimain hankinnat ovat jääneet pahasti jälkeen kolmannen parlamentaarisen puolustuskomitean suosituksesta". Tässä yhteydessä unohdetaan kuitenkin aina mainita, että komiteat

tuttavat aina erilaisia ylimitotettuja toivomushjelmiä, sehän on niiden osittainen tarkoituskin.

Komitean suosituksia on nyt viimeisen parin vuoden aikana taas alettu lukea kuin piru raamattua: jälkeenjääneisyysdeksi arvioidaan noin 700 miljoonaa markkaa vuodessa (kas kun ei ruplaa!). Viiden vuoden kuluttua armeijan asettamista tavoitteista ollaan Valtasen mukaan jäljessä jo 3,5 mrd markkaa, ellei mihinkään toimiin ryhdytä. Suomen viimevuotinen puolustusbudjetti on kokonaisuudessaan reilut 5 mrd markkaa.

Haastattelu päättyy valtavaa hybridiksi, jossa Valtanen nousee (kolmen) leijonan laila puolustamaan puolustamaan suomalaista sotilastuontoa. Puolustusvoimat työllistäisi yksinään koko Sisun autotehtaan kymmeneksi vuodeksi eteenpäin, jos autot ostettaisiin kotimaasta sen sijaan, että vetokalustoa nyt tuodaan eri maista. Ainut ratkaisu kotimaisen tuotannon suoleluun olisi tietysti entistä suuremmat määrärahat.

Oivallista Valtasen taloustiedettä käyttäen saadaan velatkin näyttämään saamisilta. Rahan käyttö kansantaloudellisesti mielettömiin hankintoihin osoittautuikin näin vastuulliselta kansakunnan etujen vaalimiselta.

Tom Lindahl

Pihlajamäki UUSI SUOMI Lisää rahaa kovistelee: suljemme kasarmeja taikka

Kasarmeja uhkaa sul-
kaminen Etelä-Suomes-
sa, ellei valtion ensi vuo-
den budjetissa ensi vuo-
toittamaan lisää rahaa
rakennuskannan ylläpitä-
miseen. Näin uhkaa puo-
lustusministeri Velko
Pihlajamäki (kesk.).
Puolustusvoimien
edustajat ovat jo pitkään
vaatineet kasarmien ra-
kennusta käsin. Poh-
jois-Suomessa ei tilanne
ole niin paha, sillä siellä
rakennusten kunnos-
teen voitu käyttää
on työllisyysmäärära-
-

ajamäki korostaa,
yksityisillä määrära-
-rakennuskantaa
-mistä seuraa
-tenkin varus-
-niiden osien

ia varus-
-hoidettavissa
-sta. Pieniä
-kauletaan
-Eriylien
-kosken

Sivariiliitto toteaa tyytymätömänä, että Pihlajamäki ja hänen takanaan pääesikunta ajavat varsin taitavasti määräraahahankkeitaan eteenpäin. Kasarmien konnossapitoon ei ole ohjattu määrärahoja menneinä vuosina vaan niiden on annettu rapistua tarkoituksella. Vastakun tilanne on kyllin paha älähtää puolustusministeriö juuri budjettineuvottelujen aikana. Jos konnossapito olisi hoidettu niin kuin olisi pitänyt, olisi siihen kulunut osa varustelu- ja ylläpitomäärära-

hoista ilman, että tähän erityiseen tarpeeseen olisi saatu lisää rahaa. Nyt kasarmit ovat huonossa kunnossa ja ERITYINEN terve on syntynyt. Kaiken lisäksi asevelvollisraukat joutuvat kärsimään, jos eduskunta ei myönnä lisää rahaa. Ja kukapa varusmiehiä haluisi kiusata.

Toisaalta puolustusvoimat ovat ryhtyneet profiilin nostoon ehdottamalla nyt ensimmäistä kertaa vakavissaan lisää rahaa varusmiehille - viietyvyyden lisäämiseksi.

MAANPUOLUSTUSTIETOA LUULOJEN UHREILLE

Kadettikunta ry: Maamme puolustus. 1985 Toim. Matti Närhi - Olli Nortamo - Reetta Meriläinen- Rafael Hursti.

Postiluukusta tipahti sisään kirja, kannessa lapsen piirtämä kotipiha ympärillään korkea aita, portti kiinni, lapset heittämissä palloa sisäpuolella, salossa siniristilippu. Kirja on kadettikunna ry:n julkaisema Maamme puolustus. Takakannen mukaan kirja on julkaistu "asiallisen tiedon levittämiseksi maanpuolustuksesta myös naisten ja varusmiespalvelustaan vielä suorittamattomien nuorukaisten parissa" ja sitä on lähetetty ilmaiskappaleena opettajille. Ilmiselvästi kirjaa on tarkoitettu ujuttaa koulutunneille oppimateriaaliksi.

Kadettikunnan mukaan naiset ja nuorukaiset muodostavat kuvan maanpuolustuksesta luulojen perusteella. "Joku on kuullut sotäväessä olevalta kaveriltaan kauhujuttuja, joita tämä kertoo sympatiaa saadakseen. Toinen perustaa käsityksensä televisiossa tai elokuvissa

näkemäänsä sotafilmiin. Kolmannen on hämännyt maanpuolustuksen vastustajien propaganda". Siksi tämä kirja kertoo tarjoavansa asiallista tietoa luulojen uhreille. -Kovin arvostelukyvyttöminä Kadettikunta pitää naisia ja nuorukaisia.

Suomen puolustusjärjestelmästä kirja kertoo selkeästi lumisin luontokuvin ja lempein lehmäkuvin havainnollistaen. Suomen turvallisuuspolitiikasta kerrotavassa luvussa sen sijaan jää täysin epäselväksi, mikä on maan virallista ulkopolitiikkaa ja mikä kirjottajan omia mielipiteitä.

Kirjan mukaan turvallisuuspolitiikkaa on ulkomaaliastomiston entisen päällikön, Eila Kännön, tiukkuus: Suomi on välttynyt häiriöiltä ja terrorismilta päinvastoin kuin löyhempää linjaa noudattanut Ruotsi. Ja edelleen: kun maapallon ihmismäärä jatkuvasti kasvaa eikä maata enää tehdä (!) lisää, saattaa jonakin päivänä syntyä tungosta ra-

joillemme. -Kuulostaa kovin todennäköiseltä.

Naisille maanpuolustusta kaupataan kirjassa esittelemällä suuria numeroita siitä kuinka tarpeellisia naiset (kerrankin) ovat maanpuolustuksessa, varsinkin kriisin aikana. Lot tien esimerkillä kerrotaan, mihin naiset pystyvät. Kirja pyrkii vakuuttamaan, että naisillekin tulisi antaa koulutusta maanpuolustuksesta.

Suomen puolustusjärjestelmän paremmuutta pönkitetään kirjassa vielä muiden maiden erilaisia (asevelvollisille vielä epäedullisempia?) puolustusjärjestelmiä ja esittelemällä opettavaisia esimerkkejä historiallisiin (esim. mistä suunnasta uhka on aina tullut). Milii- ja kaaderijärjestelmän sekä ammattiarmeijasysteemin esittelyn jälkeen kumotaan vielä ajatus väkivallattomasta vastustamisesta tai ns. siviilipuolustuksesta. Kirjan mukaan tämä olisi esim. Lapissa paikallisen väestön mielenosoitus, jossa alueloukkaajaa tai maahantunkeutujaa vastaan tulisi yksi asukas neliökilometrillä protestinsa kanssa. Näin yksinkertaista on siviilipuolustus sotilaan mielestä.

Maamme puolustus -kirjan teksti jättää jälimaun, että kirja on ensisijaisesti tehty esittämään vastaväitteitä rauhanliikkeen (esim. siviilipalvelusmiesten) tiedotusvälineissä yleisimmin esittämiin väitteisiin. "Maanpuolustuksen vas-

tustajien propaganda" saa tässä vastapropagandaa - tai pikemmin manipulaatiota ujutettavaksi viattomille lapsosillemme koulussa. Sen kauttahan "tieto" menee parhaiten perille, kun nuoriso nykyään näyttää alkavan ajatella itse ja omaksua uusia, rauhanmyönteisiä asenteita.

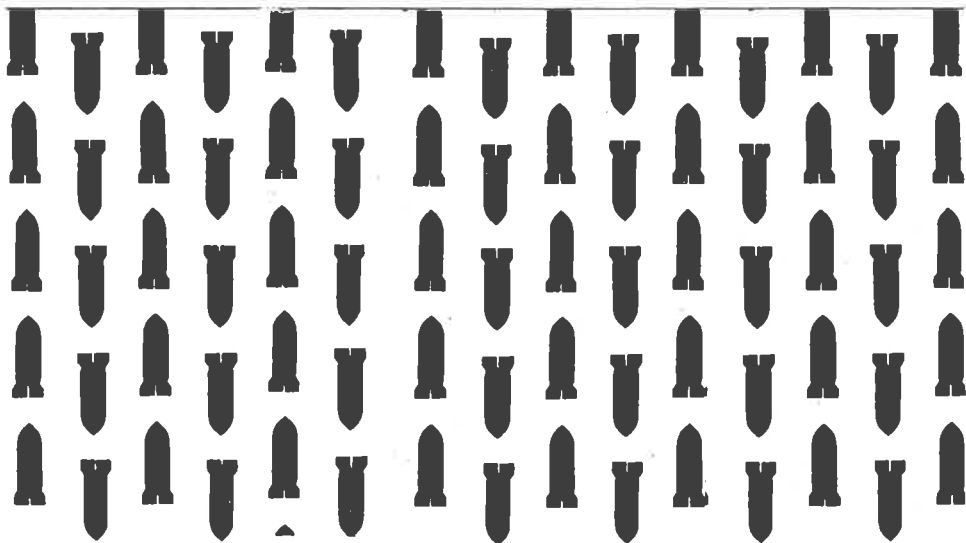
Mistähän on huoli, kun tällaisia kirjoja julkaistaan, pyritään pidentämään asevelvollisuutta, sivarit kytketään maanpuolustukseen ja naisia pyritään saamaan sen piiriin myös? Huolestuttaako upseerien työllisyys ikäluokkien pienentyessä vai yleisten asenteiden muuttuminen vähemmän puolustustahtoisiksi? Pelottavatko siviilipalveluksen suosio ja totaalkielitetytjät?

Maamme puolustus -kirjaa tarjotaan opettajille saattekirjelmässä useampiakin kappaleita ilmaiseksi, mikäli tarvetta on. Onneksi peruskoulun ohjelma on niin tiukka, että tuskin monikaan opettaja haluaa uhraa kalliita tuntejaan maanpuolustukseen.

Kirjassa verrataan maanpuolustusta yksityisalueella asetettuihin kieltotauluihin. En ymmärrä, miksi kylttejä tarvitaan, miksi tämä ihmisviha. Miksi kansikuvan kotipinnan ympärillä on aita, mikseivät lapset saa heitellä palloaan naapurin lasten kanssa?

Päivi Kangasniemi

Pommin nimeen

Toimitus ei malta olla myöskään puuttumatta lehdissä heinäkuun alussa olleeseen utiiseen varusmiehen kuolemasta lämpöhalvaukseen Draksvikin varuskunnassa. Palveluksen aikana menehtyminen ei ole mitenkään poikkeuksellista, melkein kaikki armeijassa palveluksensa suorittaneet tietävät kertoa omassa tai läheisessä joukko-osastossa tapahtuneista kuolemista tai itsemurhasta.

Lehdistö käsittelee näitä uutisia talvella tavallisesti hyvin hellävaraisesti, monet lehdet eivät kirjoita tapauksista mitään. Kesällä, kun uutiskynnys on matalammalla, saattavat tapaukset päästä lehtiinkin. Koskaan ei ole lehdissä alettu pohtia perinpohjaisesti tätä nuorien miesten jatkuvaa tuhoamista. Juridisesti syyllinen kyllä saateetaan löytää, tavallisesti jokin alempi upseeri tai varusmiestoveri. Koskaan ei kysellä että, miksi armeijassa onnettomuudet ovat niin yleisiä.

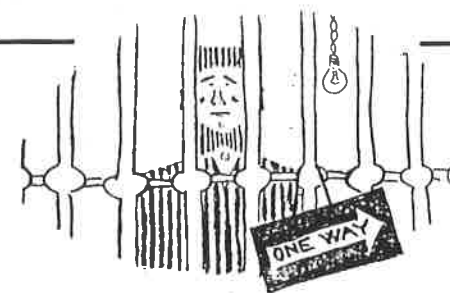
Lämpöhalvauksen saaneen varusmiehen tapauksessa ihmetyttää varusmiehen oma käyttäytyminen. Miksi hän ei uskaltanut sanoa, ettei enää jaksa? Onko esimiesten pelko istutettu niin syvälle miehiin jo lapsesta pitäen? Miksi kannattaa tapattaa itsensä älyttömien tavoitteiden täyttämiseksi?

Kaikki miestenkoulusta myönteisesti puhuvat ja sivareiden selkärangattomuutta valittavat unohtavat vertailla eri palvelusmuotoja keskenään aina silloin kun sattuu näitä onnettomuuksia. Pitäisikö sivarikin saada yhtä raskaaksi fyysisesti? Jos sotalaitoksessa kuolee muutama kymmentä nuorta miestä vuosittain, niin pitäisikö sivareiden koulutuskin tehdä yhtenvertaisuuteen vedoten yhtä tuhoisaksi? Olisiko pari palveluksessa kuollutta sivaria vuodessa tarpeeksi? Ketkä ne olisivat?

Tom Lindahl

keskustelua

keskustelua

MIKSI SIVARIIN?

Tuntematta paljonkaan sivareita oletan, että he pyrkivät samoihin päämääriin kuin totaalkiel-täytyjätkin, eli yleiseen ja yhtäläiseen aseistariisuntaan, mikä olisi asevelvollisuuden lakkauttaminen. Koneista, aseis-tahan tässä on vain toissijai-sesti kysymys. Koneet meillä aina on oleva, mutta sodat voi-daan lopettaa, ja ne koneet, jotka ovat aseita ja vain aseita, voidaan purkaa. Moni muukin laite kuin ase soveltuu äseeksi, esim. atomivoimala.

Mielipiteen tasolla sivaritkin vastustavat asevelvollisuutta, vaikka suorittavatkin asevelvollisuuden lain määräämällä tavalla. Sivarit siis ajattelevat toisin kuin tekevät. Miksi moinen?

Ensinnäkin luullaan, että kaikki totaalkieltäytyjät joutuvat vankilaan. Suurin osa vapautetaan lääketieteellisistä syistä. Varsin moni aseistakieltäytyjä on tänävuonnaakin armahdettu vankilasta.

Toiseksi luullaan vankilaa paljon kamalammaksi paikaksi kuin mitä ne ovat. Varsinaiset suljetut vankilat ovat aivan niin kamalia kuin voi kuvitella ja vielä vähän kamalampia. Avovankilat sen sijaan eivät ole niin kamalia, ja niihin pääsee, kun anoo avovankilaan (ennen kun joutuu vankilaan), ja suostuu

tekemään töitä vankilassa. (Tiukan linjan totaalkieltäytyjä ei tee töitä vankilassa hänet vanginneen valtion hyväksi.) Avovankiloissa tienaa paremmin kuin sivarissa. Sivari on toki vapaampi kuin vanki. Vapaudenko tähden?

Kolmanneksi luullaan että totaalkieltäytyjää katsotaan paremmin kieroona kuin sivaria. Se ei pidä paikkansa. Totaalkieltäytymisessä on sellaista lujuttua, johdonmukaisuutta ja asian vakavasti ottamista, että se vaikuttaa myönteisesti asenteiden muodostumiseen. Kun ihmiset eivät pidä kilpavarustelusta, niin aktiivinen kilpavarustelun vastustus herättää kunnioitusta. Sivarin sopuratkaisua on vastustajankin vaikea kunnioittaa.

Isukki ja äiti tietenkin suostuttelvat, jos nyt ei ihan armeijaan tappamista oppimaan, niin nyt ainakin sivariin, sehän nyt on vaan sellasta työtä ilman palkkaa.

Kun minä en ymmärrä miksi sivarit suostuvat sivariin, niin viitsisikö joku sivari kertoa, että mikä siinä asevelvollisuuden suorittamisessa on ideana? Koetteko jotenkin haluavanne korvata valtiolle armeijan vastustuksen?

Heikki Nurminen
Vanha-Hämeentie 18 as 4
20540 Turku

SVENSK RESUME

Utbildning i folkhögskolor

Med den nya lagen, som träder i kraft nästa år, kommer civiltjänsten att inledas med en två månaders utbildning. Utbildningsperioden består av en fyra veckors allmän, för alla gemensam period, samt en specialutbildningsperiod.

Redan på 60-talet föreslög De Hundras kommitté att en utbildningsperiod skulle fogas till civiltjänsten för att stärka dess fredspolitiska betydelse. Civiltjänstgörarförbundet har likaså talat för en dylik utbildning.

Den nu förverkligade utbildningen motsvarar dock inte fredsrörelsens förhoppningar, vilket är förstäeligt med tanke på vem som skrivit lagtexten. Visserligen ingår i den allmänna perioden internationell fostran och något litet om fredsrörelsen, men största delen av den fylls ut med första hjälp, fysisk fostran, befolkningskydd, säkerhetspolitik ... Genom hela programmet lyser arméns uppfattning om individens roll i samhället och den "nationella säkerheten".

Specialutbildning ges på tre linjer; social- och hälsovårdslinjen, en administrativ samhällslinje och en städ- och vaktmästarlinje.

Det positivaste med utbildningen är att den kommer att ges i folkhögskolor.

Den arbetsgrupp, som vid undervisningsministeriet planerat utbildningen, föreslog följande folkhögskolor: Kauhajoen evankelinen opisto, Lapin opisto, Lehtimäen opisto, Lieksan kristillinen opisto, Muurlan evankelinen opisto, Otavan opisto, Pohjoiskarjalan opisto, Pohjolan opisto, Räisälän opisto, Sirola-opisto, Työväen akademia, Valamon opisto, Viittaki-

ven opisto, Svenska folkakademien (Borgå) och Svenska Östbottens folkhögskola-folkakademi (Närpes). Av dessa ersattes Sirola-opisto med Partaharjun opisto på grund av att skolan ansågs (huvudstaben ansåg) "för politisk (=för vänsterinriktad)".

Endel civiltjänstgörare (90/år) kommer att ges brand- och räddningstjänstutbildning vid Vanda flygfält och Statens brandinstitut.

Repövningar på kommande

I Lex Pihjalämäki utlovades ersättande reservövningar för vapenvägrare. Nu har dessa löften infriats: Nästa år kallas 200 krigsreservvägrare till övningar, 50 till brand- och räddningstjänstuppgifter och 150 till miljövårdsutbildning (olja-bekämpning m.m.). Om allt går bra kanske f.d. civare i framtiden får chansen att träffas på befolkningsskyddsövningar. De ersättande övningarna är en rent repressiv åtgärd, man vill förhindra att alltför många börjar vägra vapen efter armén.

Ett tips åt dem som får kallelse till reservövning, men inte har lust att vare sig delta el-

Strejkmöte och totalvägrarmöte

Den 13 september hålls i Esbo ett möte för att planera den första massiva protesten mot den nya civiltjänstlagen, en riksomfattande civiltjänstgörarstrejk vid årskiftet.

Följande vecka, den 20 september hålls ett totalvägrarmöte på Fredsstationen i Helsingfors kl. 13.

Mera information får du genom att ringa till Förbundets kansli (90-140427).

Med hösten kommer uppåden

Fr.o.m. september börjar uppåden. På flera håll i landet ställer civiltjänstgörarförbundet till med förtret genom att sprida flygblad om vapenvägran utanför uppådsplatsen. Ifall du vill delta, tag kontakt med förbundet! Det behövs alltid folk.

På endel orter har polisen ingripit mot informationsspridningen. Det finns dock inget lagligt förhinder, så om polisen ingriper bör man hålla på sina rättigheter.

Erkänner du

att du kopierat din ansökan om civiltjänst av din kamrat, broder, farbror, svärfar eller någon annan? Om du gör det så tag kontakt med förbundet. Uppgifter om hur samma övertygelse behandlats olika i Prövningsnämnden, behövs för en bok, som Tapio Puhakka håller på att sammanställa.

Obetald medlemsavgift?

Om det på din adresslapp förekommer tre stjärnor betyder det att du inte betalat medlemsavgiften i år. Betala den med bifogade blankett, annars är detta kanske den sista Sivari du får!

Thomas Hackman

ler redogöra för någon övertygelse inför personer som ändå inte förstår någonting: En kallelse som anländer utan att du bevisligen mottagit den, kan helt enkelt negligeras. Vanligen kommer kallelsen som rekommenderat brev, men då gäller det bara att låta bli att avhämta den från posten.

Sänkt arbetstid efter strejk

Civiltjänstgörarna vid Vanda flygfält har fått sin arbetstid sänkt från 56 till 48 timmar per vecka. Civarna strejkade i april tre dagar bl.a. på grund av sin överlånga arbetstid. Strejken är ännu ett exempel på att ingenting är självklart i vapenvägrarbranshen. Ingenting görs för att rätta till felaktigheter eller lagstridigheter förrän det görs tillräckligt oväsen om dem, vilket vanligtvis innebär att någon måste gå i strejk, hamna i fängelse eller ta till andra radikala metoder. Alla förbättringar i vapenvägrarlagstiftningen har tillkommit tackvare personliga upppoffringar. Något att fundera på inför Lex Pihjalämäki.

KIRJAT

- END? Euroopan ydinsota vai ydinaserisunta? (Toim. Mikael Böök ja Leevi Lehto)..... 10,-*
- Kylmän sodan tuolla puolen, E.P.Thompsonin tekstejä (toim. Carl-Erik Skarp)..... 20,-*
- Isänmaan ja ihmisen puolesta (Linkolan pamfletti)..... 10,-*
- Rauha maan päällä — UNESCOn antologia..... 40,-*
- Gandhi — kirjoituksia (toim. Eila Salomaa ja Jukka Viitaniemi)..... 30,-*
- Atomisota vai rauha — maailma Albert Einsteinin silmin (toim. Eva Isaksson)..... 20,-*
- Säteily ja ydinsota (SIPRI)..... 30,-*
- Viimeinen epidemia (toim. Ruth Adams ja Susan Cullen)..... 30,-*
- Hiroshiman lapset..... 30,-*
- Lapsi ja sota (toim. Marianne Kahnert, David Pitt ja Ilkka Taipale)..... 40,-*
- Rauhan lapset (Vappu Taipale)..... 35,-*
- Växa till fred (Vappu Taipale)..... 40,-*
- Voi hyvin tyttö pieni (Javén Johansson)..... 30,-*
- Mitä voimme tehdä — mielipiteitä rauhankasvatuksesta..... 15,-*
- Mitä voimme tehdä — aamunavauksia..... 15,-*
- Morgonsamlingar för fred..... 30,-*
- Suomen asevientä. Rauhanliiton työryhmäraportti..... 30,-*
- Asekauppa ja kehitys (toim. Unto Vesa)..... 20,-*
- Rauhanlauluja I (toim. Merja Hurri)..... 50,-*
- Rauhanlauluja II (toim. Merja Hurri)..... 50,-*
- Rauhanlauluja I ja II..... 75,-*

ASEIDENRIISUNTAVIHKOT

- Vihkot n:o 1-24 yht..... 100,-*
- n:o 22 Maailman sosiaali- ja sotilasmenot..... 20,-*
- n:o 23 Hibakushat kertovat..... 20,-*
- n:o 24 Unilateralismi (Vilho Harle)..... 15,-*

- Rauhan laboratoriot (Eva Isaksson)..... 30,-*
- Sota avaruudessa (Eva Isaksson)..... 30,-*
- Uskonnonvapaus ja asevelvollisuus (Jukka Hautaviita)..... 15,-*
- UNICEF: Maailman lasten tila (Lääkärien sosiaalinen vastuu ry.)..... 20,-*
- Teitä rauhaan — Luottamusryhmän esittely ja tekstejä (Uudistuva Ihmiskunta)..... 20,-*
- 100 kysymystä rauhasta (Göran von Bonsdorff)..... 30,-*
- 100 frågor om fred (Göran von Bonsdorff)..... 35,-*
- Åland — Självstyrt demilitariserat område..... 15,-*

POSTIKORTIT

- Peace on earth, 1-osainen..... 2,-*
- " " " 2-osainen..... 3,-*
- Hiroshiman kirsikka-kortti*
- 1-osainen..... 2,-*
- 2-osainen..... 3,-*
- Maapallo (siteisiin kääritty maapallo) Lääkärien sosiaalinen vastuu-järjestön kortti*
- 2-osainen..... 3,-*
- Children and war*
- Henrik Tikkasen piirros..... 2,-*
- Sadankomitean postikorttisarja 5 kpl..... 10,-*
- Kortit erikseen:*
- Rauhanlippu..... 2,-*
- Tiimalasi..... 2,-*
- Itsensäpaljastus..... 2,-*
- Suomen lippu (rauhan merkki keskellä)..... 2,-*
- Itkevä klovni, koko 15x21sm..... 4,-*

- Rauhanmerkki, neula läpimitta 14 mm..... 7,-*
- Rauhanmerkki, nappi läpimitta 25 mm..... 3,-*
- Aseeton maailma — Suomi voi aloittaa nappi, läpimitta 37 mm..... 3,-*
- Katkaistu kivääri hakakiinnitys..... 7,-*
- Suomi rauhan edelläkävijäksi 5,-*
- Rauhanasema nappi..... 5,-*

JULISTEET

- Tuulen viemää - juliste, koko 60 x 42 cm..... 15,-*
- "Mies tappaa — nainen synnyttää" nelivärijuliste, koko 70 x 95 cm..... 15,-*
- Ratsupatsas - juliste,..... 10,-*
- Pikkuisen epäsoot. tasapaino,..... 10,-*
- Cova Colaus,..... 10,-*

MUUTA

- Kirjeensulkijamerkit (arkissa 50 merkkiä)..... 5,-*
- Siviilipalvelutarra..... 1,-*
- Helsingin Sadankomitean tarat, 5 eril..... 1,-/kpl*

Lähetykset toimitetaan postiennalla. Tilattaessa isompia eriä myyntiin on laskutus jälkikäteen.
Tilaa yle merkitemäni tuotteet.

Nimi.....

Osoite.....

*Tilaa liitosta.
25 ml;*

SIVIILIPALVELUMIESLIITON ALUEYHDISTYKSET JA YHTEYSHENKILÖT
CIVILTJÄNSTGÖRARFÖRBUNDETS LOKALAVDELNINGAR OCH KONTAKTMÄN

SIVIILIPALVELUMIESLIITON ALUEYHDISTYKSET JA YHTEYSHENKILÖT
CIVILTJÄNSTGÖRARFÖRBUNDETS LOKALAVDELNINGAR OCH KONTAKTMÄN

SIVIILIPALVELUMIESLIITON ALUEYHDISTYKSET JA YHTEYSHENKILÖT
CIVILTJÄNSTGÖRARFÖRBUNDETS LOKALAVDELNINGAR OCH KONTAKTMÄN

- ESPOO:** Björn Hemming, Teekkarisivarit, Aleksis Kivenkatu 38 B 113, 00510 Helsinki, puh. 90-7535308 (k).
- HEINOLA:** Henrik Hausen, PPA 1, Paistjärven koulu, 18300 Heinola kk, puh. 910-81710
- HÄMEENLINNA:** Harri Laine, Jaakonkatu 44 A 6, puh. 917-63616 (k), 917-202331 (t).
- IISALMI:** Taisto Immonen, 74160 Koljonvirta, puh. 977-49165.
- JOENSUU:** Osmo Karttunen, POKSI, 80850 Paihola, puh. 973-731-537 (k), 973-84351/282 (t).
- JÄMSÄ:** Timo Peuhkuri, Jokilaakson aluesairaala, 42120 Jämsä.
- JYVÄSKYLÄ:** Juha Tuomikoski, JYSSI, Vaasankatu 25 as. 11, 40100 Jyväskylä, puh. 941-618720 (k).
- KEMI-TORNIO:** Jari Veittikoski, Sulkatie 15 N 59, 94830 Kemi, puh. 980-812322 (k).
- KOKKOLA:** Jukka Vuorinen, Kannuksentie 52, 69100 Kannus, puh. 70864 (k).
- KOTKA:** Heikki Pennanen, Metsämiehentie 13, 48400 Kotka.
- KUOPIO:** Ari Arffman, Peipposentie 13, 70340 Kuopio, puh. 971-126879 (k).
- LOHJA:** Kimmo Hotulainen, Peter Forströmintie 1, 08700 Virkkala, puh. 912-43397.
- MIKKELI:** Petri Puhakka, Pörrassalmenkatu 34 A 5, 50100 Mikkeli, puh. 955-14191/128 (t).
- OULU:** Jorma Saanio, Väikkylä 4 b 23, 90100 Oulu, puh. 981-223833 (k).
- PIETARSAARI:** Sture Sunabacka, Pietarinpuistikko 5 B, 68600 Pietarsaari, puh. 967-16201 (k).
- PORVOO:** Petteri Saario, 07280 Ilola, puh. 915-26791 (k).
- RAAHE:** Heikki Kiilakoski, Pyyntmäki 2, 92100 Raah.
- ROVANIEMI:** Pentti Kursola, Kolpeneentie 19 b 23, 96440 Rovaniemi.
- SAVONLINNA:** Paavo Putus, Kuninkaankartanontie 4 B 3, 57100 Savonlinna, puh. 957-13006 (k).
- TAMPERE:** Markku Juusola, Näsilinnankatu 11 B 25, 33210 Tampere, puh. 931-125358.
- TURKU:** Tapani Ranta, Kellonsoittajankatu 3-7 E 118, 20500 Turku, puh. 921-27540 (k); päivystys keskiviikkoisin klo 17-20 Ystävyiden talolla, Eskelinkatu 3, kolmas kerros puh. 921-332493.
- UUSIKAUPUNKI:** Petteri Saarioja, Uudenkaupungin Sairaala, 23500 Uusikaupunki, puh. 922-23041 (t).
- VAASA:** Jukka Hyönä, Mustasaaren sairaala, 65380 Vaasa, puh. 961-267648 (t), 961-234549 (k).
- VANTAA:** Veksi Virtanen, Pakkalantie 26, 01530 Vantaa, puh. 90-8701107.
- VARKAUS:** Jari Virtanen, Käärmeniementie 49 as. 9, 78200 Varkaus puh. 972-292448 (t).

Ellei vastaanottajaa
tavoiteta, palutetaan
Siviilipalvelusmies-
liittoon, Rauhanasema,
Verutitori, Helsinki 52

Joukkoristiside

TAO-TE-CHING
MOTSE
DHAMMAPADA
VUORISAARNA
TERTULLIANUS
MAXIMILIANUS
WILLIAM PENN
IMMANUEL KANT
HENRY DAVID THOREAU
LEO TOLSTOI
MOHANDAS GANDHI
RICHARD GREGG
BERTRAND RUSSELL
MARTIN LUTHER KING JR.
DANILO DOLCI
KURT VONNEGUT JR.

Jouko Väänänen (toim.) PASIFISTINEN VAKAUMUS

**PASIFISTINEN
VAKAUMUS
PASIFISTINEN
VAKAUMUS**

toim. Jouko Väänänen

**PASIFISTINEN
VAKAUMUS**

WORLD PEACE COUNCIL
1000 17th St. N.W.
Washington, D.C. 20036

248 sivua, hinta 25,-. Tilaukset Sivariliitto p. 140 427

Suomen Siviilipalvelusmiesliitto, Rauhanasema, Veturitori,
00520 Helsinki
90 - 140 427